

ပယီၤသုးဆှၢအါထီၣ်အသုးဂံၢ်ဘါ

တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢတၢ်ကဘျီထီၣ်ကၣ်ခူနါဘူၣ်ရံၣ်-ဖဲၣ်သိလ့ၣ်ကျဲအဂီၢ်

ကွဲကလုန် • ဆံးဆၣ်လါလီၤ ၁၁သီ
အိၤကထိဘၢၣ် ၂၃, ၂၀၁၁

နအဖ သုးဆှၢအါထီၣ်အသုးဂံၢ်ဘါ
လၢကဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလၢတၢ်ကဘျီထီၣ်

ကၣ်ခူနါဘူၣ်ရံၣ်-ဖဲၣ်သိလ့ၣ်ကျဲမၢ်လၢကီၣ်
တၢ်ကူၣ်ပနံၣ်အဂီၢ်ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ်စးထီၣ်တြီၣ်ဖဲၣ်
ကီၣ်တၢ်ကူၣ်ပနံၣ်အံၤလၢကပတုၣ်ကွၢ်အတၢ်
ဘျီထီၣ်ကျဲအံၤဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.
ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢတအဲၣ်ဖိး

ဟံၣ်ဖျါအမံၤစံးဝဲလၢပယီၤသုးဆှၢအါထီၣ်ဖဲၣ်အ
သုးရံၣ် ၆ ရံၣ်စးထီၣ်လါအိၤကထိဘၢၣ်ထီၣ်
၁၁ သီန့ၣ်လီၤ.
ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ်တၢ်ကစီၣ်တယၢ်ဝဲလၢခဲ
ဆုကဘျးဟ ၂၃

တၢ်ဂီၤ-ကွဲကလုန်

အံၣ်တလံၣ်-ထဲ ကူၣ်ပနံၣ်တၢ်မၤလီၢ်ဖဲကီၢ်ရံၣ်ဘျးဖဲၣ်

အတၢ်ထံၣ်
အတၢ်ပာ်သး

- တၢ်ဆူတၢ်ဖိး
- တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်
- တၢ်သဘျုး
- တၢ်ထဲသိးတုးသိး

ကညီတၢ်ပရၢသဘျုး : သဘျုးလၢ-ဆၢဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်, သဘျုးလၢ-တၢ်ကွဲးတၢ်ကစီၣ်, သဘျုးလၢ-ဝဲၣ်ဖးနီၤဖးတၢ်

ပဒိၣ်အသိကဘၣ်ဒီးသဖၢပိၣ်မုၢ်

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢ(Women's league of Burma-WLB), ဝဲလါနီၣ်ဝဲဘၣ်ထုးထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဂီၤမူတယုာ်ဘၣ်လးပယီၤသုးတဖၣ်အတၢ်ထီၣ်ဒုးလၢကလုာ်န့ၣ်အဟီၣ်ကတီၢ်ပုၤဒီးတၢ်မၤထီၣ်ဒါမၤဟးဂီၤပုၤဒုးယၢ်လီၤဆိဒၣ်တၢ်လၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အဖီခိၣ်, ဒိတၢ်မူဆူၣ်, တၢ်မၤဆါပယုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤမူတယုာ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤနီၣ်မၤမၤဝဲဒၣ်ဘၣ်ထွဲပယီၤသုးတဖၣ်အတၢ်မၤထီၣ်ဒါပုၤဒုးယၢ်ဝဲကခွၢ်, ကညီဒီးယိးဒိၣ်ကီၢ်ဝဲဒိးပယီၤသုးအတၢ်ထီၣ်ဒုးတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤတရီၤတပါတၢ်မူဆူၣ်ဝဲဒၣ်ပိၣ်မုၢ်, ဖိသၣ်မုၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢဖဲဝဲလၢကီၢ်ပယီၤသုးခိၣ်သုးနးသုးခိၣ်ကျၢ်သၢၣ်န့ၣ်ဒီးသုးခိၣ်ကျၢ်အကတဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သုးလၢတၢ်မၤကမၣ်ဒုးယၢ်ကီၢ်မ့ၢ်ဒီးတၢ်မၤကမၣ်ပုၤကူပုၤကညီကီၢ်မ့ၢ်အံၤ, အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဆၢထီၣ်ဆူဘီမ့ၢ်ထံၣ်ကီၢ်ကီၢ်မ့ၢ်ဘျီဒီးတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဘီမ့ၢ်စၢဖိၣ်ကရၢအခိၣ်မ့ၢ်တဖုလၢကဟဲန့ၣ်လီၤလုသ့ၣ်ညါတၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢလုထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ်ဝဲလၢဘီမ့ၢ်စၢဖိၣ်ကရၢလၢကဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်သနးဒီးမၤဖျါထီၣ်တၢ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤလၢကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်အသုးတဖၣ်ကပတုၣ်ကွဲၣ်တၢ်မၤထီၣ်ဒါပိၣ်မုၢ်ဝဲအတၢ်မၤတၢ်ထီၣ်ဒုးကလုာ်န့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢတၢ်မူဆူၣ်ကလုာ်န့ၣ်မုၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤတမ့ၢ်ခဲကနီၣ်အံၤလၢဘၣ်. ကဲထီၣ်တ့ၢ်အသးယၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးအါမးအကျါတခါ-ကခွၢ်တၢ်ကစီၣ်သန့ဟံၣ်ဖျါဝဲဒၣ်ဝဲလါနီၣ်ဝဲဘၣ် ၄ သီအနံၤလၢကခွၢ်မုၢ်တဂၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အဟီၣ်ကဝီၤမူဘျုးကစၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်အံၤမ့ၢ်ဆူၣ်အံၤလၢပယီၤသုးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပိၣ်မုၢ်လၢအဘၣ်တၢ်မူဆူၣ်အံၤအဟံၣ်ဖိဖိအုၣ်သးဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်အံၤမ့ၢ်မ့ၢ်ဝဲစိလူးရွဲၤကွၢ်, ၂၈ နံၣ်, အိၣ်ဒီးအဖီမုၢ် ၁၄ လၢတဂၤ, အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢခဲၤဘၢ, လၢအဘျုးဒီးတရူးကီၢ်ဆၢ, လွဲၤကွဲၤကီၢ်ဆၢဒုးလၢဘးမိၣ်ကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. အဝဲဒၣ်ဘၣ်တၢ်က့ၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်အံၤလၢပယီၤသုးဖိဆူပယီၤသုးကလၢလၢအအိၣ်ဝဲမူဘျုးကအိၣ်တန့ၣ်ယၢ်ယၢ်ဝဲလါအီးကထီၣ်ဘၣ် ၂၈ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤလုာ်ဒီးကီၢ်အမဲရကၤ, ဒီးပုၤဝဲထံၣ်နီၤဖးတၢ်တနီၤသးမံဒီးအတၢ်မုၢ်လၢအိၣ်ထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အဖီခိၣ်ဝဲလၢပဒိၣ်အံၤမ့ၢ်ပဒိၣ်လၢအမၤတၢ်ဆိတလဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤပမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်လၢပိၣ်မုၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်ပယီၤသုးအတၢ်မူဆူၣ်, တၢ်မၤဆါပယုၤဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်, တၢ်ဘၣ်ယုာ်မ့ၢ်တိဖျိးတခီပကထံၣ်လၢတၢ်အိၣ်သးဂုၤထီၣ်ကသုးလဲၣ်. အမဲၣ်ညါတၢ်အိၣ်သးနးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးသုးအတၢ်မၤလၢအထီၣ်ဒါပုၤကူပုၤကညီတဖၣ်တၢ်တဟံးန့ၣ်ဂုၤဝီဘၣ်ဒီးတၢ်ကွဲၣ်ကဟံးအီၤန့ၣ်ပတူၢ်ကန့ၣ်လၢကွဲၣ်လဲၣ်.

ဘီမ့ၢ်ထံၣ်ကီၢ်တဖၣ်ကဘၣ်ဆိၣ်သနးဝဲဒၣ်ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်လၢကပတုၣ်တၢ်မၤထီၣ်ဒါမူဆူၣ်ပိၣ်မုၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အသိကဘၣ်ဟံးဂ့ၢ်ဝီအသုးလၢအမၤကမၣ်တၢ်ဒီးဟံးကဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်အသိမ့ၢ်တဟံးဂ့ၢ်ဝီဒီးသဖၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်ပဒိၣ်အံၤလီၤကဲဒုၣ်ဒ်ကလုာ်န့ၣ်စိမိၤစိရိၤသုးပဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပရၢလၢကညီဖိခဲလၢဂ်အဂီၢ်

စံးဘျုးဘၣ်သုဝဲကီးဂၤလၢအဖးကွဲၣ်ကလုာ်တဖၣ်, ဒီးပုၤလၢအဆၢဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်ကွဲး, ထါ, တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကွဲၣ်ကလုာ်တၢ်ပရၢအတၢ်လဲၤတရံးသးဒီးအတၢ်ဘၣ်ဘျုးဘၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢအပူၤဖးလံၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ဖးအီၤ, တူၢ်လီၢ်အီၤဒီးအတၢ်ဆိၣ်ထွဲနီၤလီၢ်သကိးတၢ်ထံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွဲၣ်ကလုာ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲး, ထါဒီးတၢ်ကစီၣ်လၢပုၤဖးလံၣ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်ထီၣ်ဘီလီၤ. ဘၣ်ဆၢတၢ်ကွဲးတနီၤတၢ်တထၢန့ၣ်ဝဲန့ၣ်ကဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢကွဲၣ်ကလုာ်အတၢ်ဘျုးဒီးတၢ်ကွဲးအတၢ်ဂ့ၢ်တဆ့ၣ်, ဒီးတလီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂ့ၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

ပတူၢ်လီၢ်တၢ်ကွဲးတဖၣ်လၢအဂ့ၢ်ကွဲးစးကွဲးတၢ်လၢတၢ်ဆိတလဲအဂီၢ်, တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်, ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤတဝဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢတၢ်ကြးယုၣ်လီၤအီၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပတဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်ကွဲးလၢအဟံးဒုၣ်ဟံးကမၣ်လီၢ်သးတခီတၢ်ဘၣ်.

နမ့ၢ်ကွဲးတၢ်ဆူကွဲၣ်ကလုာ်တၢ်ပရၢန့ၣ်ဝဲသးစူၤကွဲးလီၤဘၣ်နမ့ၢ်(ယုာ်မံၤနီၢ်နီၢ်), မ့ၢ်သုနတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးလီၢ်ဒီးသိးကွဲၣ်ကလုာ်ခိဆၢကွၢ်ကသုအဂီၢ်လီၤ.

လၢတၢ်ဆဲးကျိးအဂီၢ်
Website: www.kwekalu.net
Email: kwekalu@yahoo.com
Address: Kwe Ka Lu
P.O Box 11
Kanchanaburi 71000
Thailand

ထံလီၤကီၤပျူထီတိုင်

ခွဲအဲၣ်ယူၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢကခွၢ်တၢ်ထီၣ်ဒုး

ကွၢ်ကလုာ် . လါနီထီၣ် ၆၁၆
နီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁, ၂၀၁၁

ခွဲအဲၣ်ယူၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖျိၣ် ကရၢစံးဝဲလၢအတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပယီၤသုးတဖၣ်အတၢ်ဆၢအါထီၣ်အသုးမုာ်ထီၣ် ဒုးဝဲဒၣ်ကခွၢ်တၢ်သဘူ ကရၢဒီးအတၢ်မၤထီၣ်ပျူ ခွဲယၢ်အဖီခိၣ်ဒီး ယုထီၣ် ဝဲဒၣ်လၢ တၢ် ကယုၣ် လီၤတၢ်ဘၣ် ဂံၢ်ဂုၢ်လၢတၢ် မုာ်တၢ် ခုၣ် အကျဲ န့ၣ် လီၤ.

ခွဲအဲၣ်ယူၣ် အလံာ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲ လါနီၣ်ဝုဘၢၣ်ထီၣ်ဟ်ဖျါဝဲဒၣ်လၢခိဖျါလၢသုစ့ၣ် ပဒိၣ်ဆၢအါထီၣ်ဝဲဒၣ်သုးဒီးမၤဝဲတၢ်ထီၣ်ဒုးဝဲဒၣ် ကခွၢ်တၢ်သဘူ ကရၢ(ခွဲအဲၣ်အိၣ်) ဒီးယီၤကီၤ ဝဲတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ကရၢ(Shan State Progress Party-SSPP)ဒီးပယီၤသုးတဖၣ်အတၢ် မၤထီၣ်ပျူခွဲယၢ်ဒ်တၢ်မုာ်တၢ်အဖီခိၣ်ခွဲ အဲၣ်ယူၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခွဲအဲၣ်ယူၣ်စံးဝဲဒၣ်လၢစးထီၣ်လၢအူ သုစ့ၣ်ပဒိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢမၤ, ၂၀၁၁ နံၣ်အတီၢ်ပူ ပဒိၣ် အိၣ်ဒီး အမူ အဒါ ဒီးဒိၣ်လၢကယုၣ် လီၤထံ

ရှၢကီၤသဲး တၢ်ဂုာ်ကီၤ ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ် ကလုာ် တၢ် ဘၣ်လီၤယုဖိးလၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ် ခုၣ် ဘၣ်ဆၣ် ပဒိၣ် အသုး အတၢ်ထီၣ်ဒုးဝဲဒၣ်က လုာ်ဖျါတဖၣ်တခီတပတုာ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်.

ခွဲအဲၣ် ယူၣ် စံးဝဲဒၣ်လၢပယီၤသုးတ ဖၣ်ဆဲးဟံးန့ၢ်တၢ်လီၤလၢကညီကီၤစၢၣ်, မၤဝဲတၢ် ထီၣ်ဒုးဒီးတၢ်မၤထီၣ်ပျူခွဲယၢ်, တၢ်မၤဆူၣ်တၢ်, တၢ်စူးကါဝဲဒၣ်ပိာ်မုာ်ဒီးဖိသၣ်ဒ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ တၢ်ဒီးသအ, တၢ်ဖိၣ်ဒုးယၢ်တၢ် မၤဆါ ပျူလၢအ တၢ်ကမၣ်တအိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျါလၢပယီၤသုး မၤဝဲတၢ် ထီၣ်ဒုးဝဲ က ခွၢ်ကီၤစၢၣ်ဒီးယီၤကီၤစၢၣ်ကလံးစိးတကယၤအယိ ပျူထံဖိကီၤဖိ ၂၀,၀၀၀ ဂၤဘၣ်ယုာ်အိၣ်ကမ့ၢ်လၢ ပျူန့ၣ်လီၤ.

ခွဲအဲၣ်ယူၣ်စံးဝဲလၢကလုာ်ဖျါတဖၣ် အိၣ်ကတီၢ်အသးလၢကတဲသကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ဝဲအူသုစ့ၣ်အပဒိၣ်မုာ်အဲၣ်ဒီးတဲသကိးတၢ်မုာ်တၢ် ခုၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲတနံၣ်အံၤလါယုလံ အပူကလုာ် န့ၣ်စၢဖျိၣ်ဖဲဒ်ဖျါကီၣ်ကး(United Nationalities Federal Council-UNFC)လၢကလုာ်ဖျါ

အခၢၣ်စးကွဲးထီၣ် ဝဲဒၣ်လံာ်ဆူကီၤခိၣ်သုစ့ၣ် အ အိၣ်လၢကကတီၢ်သကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲလဲၣ်ဂုၤ တၢ်ခိ ဆၢကဒါက့ၤ တအိၣ်ဘၣ် အမဲာ် ညါပယီၤသုးမၤဝဲတၢ်ထီၣ်ဒုးဝဲဒၣ်လၢကီၤပယီၤ ကလံးစိးတကယၤအပူခွဲအဲၣ်ယူၣ်စံးဝဲလီၤ.

ခွဲအဲၣ်ယူၣ်ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်ဘီမုာ်စၢဖျိၣ် ကရၢဒီးထံကီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢလၢကဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ် ဆိၣ်သနံးအါထီၣ်လၢသုစ့ၣ်ပဒိၣ်အအိၣ်လၢက ပတုာ်ကွံာ်ဝဲဒၣ် အတၢ် ဆၢ အါထီၣ် အသုးမုာ် ဆူ ကီၤပယီၤကလံးစိးတကယၤလၢတၢ်ထီၣ်ဒုးကခွၢ် ဒီးယီၤဒိၣ်ထံဖိကီၤဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခွဲအဲၣ်ယူၣ်ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်က ယုၣ်လီၤကီၤပယီၤထံရှၢကီၤသဲးတၢ်ဂုာ်ကီၤလၢအ ပၣ်ယုာ်ဒီးကလုာ်ဖျါတဖၣ်လၢတၢ်ကဒုးအိၣ် ထီၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လၢကီၤပယီၤအပူဒီးတၢ်ကပ တုာ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ထီၣ်ဒုးကညီကမုာ်လၢကညီကီၤ ဝဲဒၣ်ဒီးကရၢနီၣ်ကီၤဝဲဒၣ်အပူန့ၣ်လီၤ.

အမဲာ်ညါခွဲအဲၣ်ယူၣ်ယုထီၣ်ဝဲဒၣ် လၢကီၤပယီၤပဒိၣ်ကပျဲဝဲဒၣ်တၢ်ကရၢကရိလၢက န့ၣ်လီၤမၤစၢတၢ်ဆူကခွၢ်ဒီးယီၤဒိၣ်ထံဖိကီၤဖိလၢ အဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်ဒီးခးဘၣ်ဒိသဝီဖိ

ကွၢ်ကလုာ် . ဆံးမုာ်လါလီၤ ၈၁၆
လါအိးကထိဘၣ် ၂၀, ၂၀၁၁

ဝဲလါအိးကထိဘၣ် ၁၅၁၆, မုာ်ဆါခိ ၂န့ၣ်ရံၣ်တခီအဆၢကတီၢ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢက ညီသုးဒီး ပယီၤသုးအဘၣ်စၢဖျါတဖၣ်အထံသဝီ ဝီယၤ, န့ၣ်ပျာ်ယၢ်ကီၤရၢၣ်, ပယီၤသုးသံ ၂၇၈, ဘၣ်ဒိ ၃၇၈အယိန့ၢ်လီၤဟံးဆူၣ်သဝီဖိအတၢ်, ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ကျိဖိဒီးဘၣ်ဒိသဝီဖိတကအဂ့ၢ် သဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲမိၣ်လုၣ်ခါလၢတအဲၣ်ဒီးဟ်ဖျါ အမဲာ်တကတဲဘၣ်ကီၤပယီၤဂုာ်ဝီပျူဟံးတၢ်ကစီၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပျူဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ဟ်ဖျါဝဲအသိး, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ ကညီသုးဒီး ပယီၤသုးကျိနီၣ် ဂံၢ် ၂၂, အခိၣ်ချၢသုးရၢၣ် ၂၀၃ ဒီး ၂၀၄, အ ဘၣ်စၢဖျါဝဲလါအိးကထိဘၣ် ၁၄၁၆မုာ်ယုာ်လီၤ ၂၃၀ န့ၣ်ရံၣ်, ဝဲတဖၣ်အထံသဝီအယၤ, မံ ညီၣ်အုၣ်ယိထံသဝီ, န့ၣ်ပျာ်ယၢ်ကီၤရၢၣ်အဆၢ ကတီၢ် ပယီၤသုးသံ ၂၇၈, ဘၣ်ဒိ ၃၇၈အယိ ပယီၤသုးတဖၣ်အံၤန့ၢ်လီၤအိၣ်ဝဲဝဲတဖၣ်အထံ သဝီပူဖဲမုာ်န့ၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲလါအိးကထိဘၣ် ၁၅၁၆, ဂီၤခိအ ဆၢကတီၢ်ပယီၤသုးအံၤကိးဖျိၣ်လီၤဝဲသဝီဖိလၢ

တၢ်ပျူဒီးထီၣ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဝဲဒၣ်ကယံာ်မုာ်သဝီ ဖိအတၢ်ဖိတၢ်လံၤအသိးတၢ်အိၣ်တၢ်အီတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အကျါဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဝဲသဝီဖိတကအဟု သးအဘူ ၂၀န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးတဖၣ်အံၤအိၣ်ဝဲ ဝဲသဝီပူတုၤလၢ ၁၇၁၆အန့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲလါအိးကထိဘၣ် ၁၈၁၆, ဂီၤခိအ ဆၢကတီၢ် သုးတဖၣ်အံၤဟးထီၣ်ကွံာ်ဆူသဝီ ပူဝဲအလီၤခံၤဟါခိအဆၢကတီၢ်ခးန့ၢ်လီၤဝဲဒၣ် ကျိဖိဒီးကျိဖိဒိၣ်အယိဘၣ်ဒိသဝီဖိပိာ်ခါ ၂၂ နံၣ်, တကအကံၣ်ဒုၣ်အစ့ၣ်တကယၤဝဲအဝဲမၤတၢ် လၢဘုခုကျိပူအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယိကီၣ်စဲၣ်သုးမှ်အိၣ်ကတီၤသးလၢကတဲသကိးတၢ်မှ်တၢ်ခုၣ်

ကွဲးကလုာ် . လါနီထီၣ် ၂သီ
အိးကထိဘၢၣ် ၂၈, ၂၀၁၁

လၢတၢ်အိၣ်ကတဲၣ်ကတီၤသးလၢတၢ်
ကထံၣ် လိာ်ကတီၤတၢ်ဒီးကီၢ်ပယိပဒိၣ်အဂီၢ်
တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကွဲးယိကီၣ်စဲၣ်ကီၣ်ကး-ယိကီၣ်
စဲၣ်သုးမှ်ဒိၣ်-ကလံးထံး(Restoration Coun-
cil of Shan State / Shan State Army -RCSS/
SSA)လၢတၢ်သ့ၣ်ညါညီၣ်န့ၣ်အိၣ်ယိကီၣ်စဲၣ်သုး
မှ်-ကလံးထံးစံးဝဲဒၣ်လၢတချုးလၢအဝဲသ့ၣ်
ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီးကီၢ်ပယိပဒိၣ်ဒီးဘၣ်အ
ခါတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကတဲသကိးဒီးမှ်
ဝဲဒၣ်“တၢ်ယုၣ်လိာ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢထံ
ဂ့ၢ်ကီၢ်သးအကျဲန့ၣ်လီၤ.”

သုးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ လိာ်စဲ လၢအမှ်ယိကီၢ်
စဲၣ်သုးမှ်-ကလံးထံးအပူၤတဲတၢ်ဖိစံးဘၣ်ယိ
ဒိၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့(S.H.A.N)ဖဲလၢအိးကထိ
ဘၢၣ် ၂၆ သီအနံၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျံၤသၢမံၤလၢတၢ်
ကဆၢန့ၣ်လၢတၢ်ကကတီၤသကိးဝဲမှ်ဝဲဒၣ်-
- တၢ်ကယုၣ်လိာ်ဝဲဒၣ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်
လၢထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးအကျဲ
- ဒီဖျိလၢတၢ်ဒုးလိာ်ယၤလိာ်သးယံာ်တၢ်လံအ
လိအလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်လိာ်
သး

- တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကွဲးယိကီၣ်စဲၣ်ကီၣ်ကး-ယိ
ကီၢ်စဲၣ်သုးမှ် အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်ပဒိၣ်လၢ
အဆိကမိၣ်ဆိဟံးစၢလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကွဲးယိ
ကီၢ်စဲၣ်ကီၣ်ကးကဘၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲဒၣ်သန့ၣ်လၢ
တၢ်ကယုၣ်လိာ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢထံ
ဂ့ၢ်ကီၢ်သးအကျဲလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤအဖီခိၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကွဲးယိ
ကီၢ်စဲၣ်ကီၣ်ကးကဆၢတဲၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကတဲသ
ကိးတၢ်ဆူညါအဂ့ၢ်ကတီၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျံၤအံၤအ
ဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွဲးမှ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကွဲးယိ
ကီၢ်စဲၣ်ကီၣ်ကးအပူၤတဲတၢ်ဟ လိာ်စဲ လၢတၢ်
ထံၣ်လိာ်ကတီၤတၢ်အံၤကပၣ်ယုၣ်မှ်ဒီးယိ

ယိကီၣ်စဲၣ်သုးမှ်-ကလံးထံး. တၢ်ဂီၤ-အ့ၣ်ထၢၣ်နဲး

ကီၢ်စဲၣ်သုးမှ်-ကလံးစိး(SSA North)လၢအပဲ
ကွဲးဟံးဖျိထီၣ်ကွဲးသးဒီးယိကီၣ်စဲၣ်သုးမှ်-က
လံးထံးဖဲတန့ၣ်အံၤလၢမုၢ်တၢ်ဒီးခါအဖီခိၣ်အဝဲ
စံးဆၢဝဲဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ခံၣ်လိာ်မှ်လဲၤသကိးဝဲ
တပူၤယိဒီးထံၣ်လိာ်သးဒီးပဒိၣ်န့ၣ်ကမှ်တၢ်အ
စၢလၢအဂ့ၢ်ကတီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲစံးဝဲလၢ
တၢ်အံၤဒီးသန့ထီၣ်မှ်တၢ်ဒီးအသးလၢ ယိကီၢ်
စဲၣ်သုးမှ်-ကလံးစိးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လိာ်စဲ စံးဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ခိးတၢ်စံး
ဆၢလၢယိကီၢ်စဲၣ်သုးမှ်-ကလံးစိးအဖီခိၣ်စး
ထီၣ်လၢလၢမုၢ်လဲၤလဲၤန့ၣ်လီၤ. နဲလဲၣ်ဂ့ၢ် လိာ်စဲ
စံးဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်မှ်မၤတၢ်ကတီၤသကိးတၢ်မှ်
တၢ်ခုၣ်တပူၤယိမှ်ဂ့ၢ်လီၤလီၤဆီဆီမှ်ဂ့ၢ်ကတုး
သ့ၣ်ညါလိာ်အသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယိကီၢ်စဲၣ်သုးမှ်-ကလံးစိးတခီတၢ်
သ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢအအိၣ်ကတီၤသးလၢတ
ယံာ်ဘၣ်ကကိးဝဲဒၣ်တန့ၣ်တဘျီတၢ်အိၣ်ဖျိလၢ
ကမၤတၢ်ဆၢတဲၣ်လၢတၢ်ကထံၣ်လိာ်ကတီၤသ
ကိးတၢ်အဂီၢ်မှ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပူၤလၢအကျဲတၢ်လၢတၢ်ဘၢၣ်စၢလၢ
ယိကီၢ်စဲၣ်သုးမှ်-ကလံးထံးဒီးပဒိၣ်အဘၢၣ်စၢ

မှ်ဝဲဒၣ်ကမျိၢ်ပူၤဖိၣ်စုကတဲၤသုး(People's
Militia Forces)လီၤဆီဒၣ်တၢ်မၤခံ
(Markkieng)ဒီးဟံၣ်မိ(Homong)ပူၤဖိၣ်စုကတဲၤ
တဖၣ်စးထီၣ်လၢအီကူၣ်လဲၤလဲၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယိပဒိၣ်ထီၣ်အသီတဖုဘိးဘၣ်
ရၤလီၤဝဲဒၣ်ဖဲလၢအီကူၣ် ၁၈ သီအနံၤ, ကွဲးမှ်
ဝဲဒၣ်ကယံာ်မှ်ပူၤဖိၣ်စုကတဲၤလၢကတဲသကိးတၢ်
မှ်တၢ်ခုၣ်ဒီးပဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤကီၢ်ပယိပဒိၣ်
ဆဲးစုမှ်ကျိၢ်မၤတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးဒီး ဝးကီၢ်စဲၣ်စၢ
ဖျိသုးမှ်(United Wa State Army)ဒီး
ဒီကလုာ်ဒ်မိၣ်ခြးတုးသိၣ်မှ်သုးမှ်(National
Democratic Alliance Army-NDAA)န့ၣ်လီၤ.

ယိကီၢ်စဲၣ်သုးမှ်-ကလံးထံး တမှ်
ဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်ဟံးဖျိသိၣ်မှ်ကရၢကလုာ်န့ၣ်
စၢဖျိဖဲၣ်ဒၣ်ရၢၣ်ကီၣ်ကး(United Nationalities
Federal Council)ဘၣ်ဖဲယိကီၢ်စဲၣ်သုးမှ်
-ကလံးစိးတခီမှ်ဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်စၢဖျိဖဲၣ်ဒၣ်
ရၢၣ်ကီၣ်ကးအကရၢဖိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်ဂံၢ်ထံး-(S.H.A.N)

အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ်ယုထီၣ်စူးကွဲၣ်ကထံၣ်လိာ်ကလုာ်ဖျၢၣ်ခိၣ်နီၣ်

ကွဲၣ်ကလုာ် . လါနီထီၣ် ၁၂သီ
နီၣ်ဝုဘၣ် ၁၁, ၂၀၁၁

ကီၣ်ပယီထံ ရှိကီၣ်သး ကရၢပာ်ဖျိၣ်
လါအအိၣ်လါကီၣ်ချာယုထီၣ်ဝဲဒၣ်ပဒိၣ်လါကမ
ဝဲဒၣ်ကီၣ်ဒီတဘၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဒီးယုထီၣ်စ့ၢ်
ကီးဝဲဒၣ်ဒီအိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်လါကထံၣ်လိာ်သး
ဒီးကလုာ်ဖျၢၣ်ကရၢလါအအိၣ်လါကီၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၣ်ပယီထံ ရှိကီၣ်သး ကရၢပာ်ဖျိၣ်
လါအမ့ၢ် အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ်(National Council
of the Union of Burma)ဝဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၉ သီ
အနံၤယုထီၣ်ဝဲဒၣ်ကီၣ်ပယီပဒိၣ်လါကထံၣ်လိာ်
သးဒီး ဖိၣ် စု ကဝဲၤ ကလုာ်ဖျၢၣ် တၢ်ပာ် ဆါလါ အ
ဘၣ်ထွဲတဖၣ်ဒီးမလဲဒၣ်ကီၣ်ဒီတဘၣ်တၢ်ပတုာ်
တၢ်ခးအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ်ယုထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲဒၣ်
ဒီအိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်လါကထံၣ်လိာ်သးဒီးကလုာ်
ဖျၢၣ်ဖျိၣ် ကရၢလါအအိၣ် လါကီၣ်ပယီ ပူၤက
လုာ်ဖျၢၣ်စဖျိၣ်သိၣ်မှံၤ ယူၣ်အဲၣ်အ့ၣ်(United
Nationalities Alliance-UNA)န့ၣ်လီၤ.

ဒီအိၣ်ဆါစူးကွဲၣ်ဒီးအကရၢအပါဆုၤ
ကမံတံာ်ဆါတံာ်တၢ်ဝဲဒၣ်လါကထံၣ်လိာ်သးဒီး
ယူၣ်အဲၣ်အ့ၣ် ဒီးတၢ်အံၤအဖီခိၣ်အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်
ဘၣ်စံးဝဲလါအတူၢ်လိာ်မုာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ယူၣ်အဲၣ် အ့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ကလုာ်ဖျၢၣ်ထံ
ရှိကီၣ်သးပာ်တံၣ်လါကီၣ်ပယီအပူၤပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်
အသးန့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ထံ ရှိကီၣ်
သးသမ့ၢ်(ကရၢစဖျိၣ်)ကရၢလါအအိၣ်လါကီၣ်
ချာန့ၣ်လီၤ. အကျါခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်ပာ်ပာ်ဝဲဒၣ်ဒီး
ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်ပူၤပူၤလီၤဆုၢ်နီၤခံ ပဒိၣ်ဒုဘးသး
ကပီမ့ၢ်ဝဲဒၣ်အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ်အပူၤပူၤလီၤဆုၢ်
နီၤန့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ်ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီအိၣ်
ဆါစူးကွဲၣ်ဒီးအကရၢခိၣ်နီၣ်လါကထံၣ်လိာ်သး
ဒီးကလုာ်ဖျၢၣ်ခိၣ်နီၣ်တဖၣ်ဒီးကကဲထီၣ်ပျူကျဲ
တၢ်မုာ်တၢ်ခ့ၣ်လါကလုာ်ဖျၢၣ်ဒီးကီၣ်ပဒိၣ်အဘၣ်
စၢၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိးအဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ်ယုထီၣ်
စ့ၢ်ကီးဝဲဒၣ် လါအူသုစ့ၢ်ပဒိၣ်လါကပာ်ပ နီၣ်

အဲၣ်အဲလံာ်လါအကဲထီၣ်ပျူကျဲဘၣ်လိာ်တၢ်
လါတၢ်ဘၣ်စၢၤသုဝဲန့ၣ်လီၤ.

လါခံကတၢ်အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ်ယုထီၣ်
ဝဲဒၣ်ပဒိၣ်လါကထံၣ်လိာ်ကတီၤသကိးတၢ်ဒီး
ကရၢကရၢလါအဘၣ်ထွဲခဲလကိးဒီးအိၣ်ထီၣ်
ဝဲဒၣ်ကီၣ်ဒီတဘၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးန့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်စံၣ်ယူၣ်ဘၣ်ဖျါဝဲလါစးထီၣ်
လါ ၂၀၁၁ နံၣ်ထီၣ်တုၤလီၤလါလါစးပထုဘၣ်
အပူၤတၢ်ဒုး တၢ်ယု တဖၣ် အိၣ်ထီၣ် ဝဲဒၣ်အပီ
ပယီ သုးသံ အါနီၣ် ၁၇၂၅ ဂၤဒီး လါ အကထီ
တဖၣ်ဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးဝဲဒၣ်ဖဲကညီကီၣ်စဲၣ်, ယီ
ဒိၣ်ကီၣ်စဲၣ်ဒီးကခွဲၢ်ကီၣ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တက
တီၢ်ယီခိၣ်ဖျိတၢ်ဒုးတၢ်ယုအပီကီၣ်ပူၤပူၤလီၤအိၣ်
ကမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ၄၅၁,၀၀၀ ဂၤဝဲ ၂၀၁၀
နံၣ်အလကိးလါကခွဲၢ်ကီၣ်စဲၣ်ပူၤတခီပူၤလီၤအိၣ်
ကမ့ၢ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ် ၂ ကလးဘျီန့ၣ်လီၤ. တၢ်
မၤထီဒါ ပျူဒူးယာ်တဖၣ် အါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးပယီ
သုးတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လါအမူဆူၣ်
ပိာ်မုာ်ပိာ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သရိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်ဘၣ်ဖိၣ်

ကွဲၣ်ကလုာ် . လါနီထီၣ် ၁၂သီ
နီၣ်ဝုဘၣ် ၈, ၂၀၁၁

ပယီ သုး မၤဟး ဂီၤကခွဲၢ်ခရိၣ်ဖိ တၢ်
ဘါယုကျိတဖျၢၣ်ဒီးဖိၣ်ဒုးယာ်ဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
သရၣ်တဂၤဖဲ တၢ်ဒုးတၢ်ယု ဆဲးကဲ ထီၣ် အသး
လါကခွဲၢ်ကီၣ်စဲၣ်ပူၤအဆါကတီၢ်အဂ့ၢ်ကခွဲၢ်တၢ်
ကစီၣ်သန့ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကခွဲၢ်တၢ်ကစီၣ်သန့(ကခွဲၢ်ညုစံကြူး)
ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဝဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၇ သီအနံၤလါ
ပယီ သုးဖိတဖျၢၣ် န့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ဆူ မူကွဲးသဝီဖဲ
ခရိၣ်ဖိတၢ်ဘါယုကျိ(Church of Assembly

of God)ဝဲကဝီဒုး ၁ အပူၤလါအစီစုဒီး ဝုမိၣ်
ဝုၢ် ၆ မံလံာ်န့ၣ်လီၤ. ပယီသုးအံၤဖိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်
အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျူအဂၤတဂၤလါအအိၣ်
လါသရိၣ်ပူၤပယီသုးခးဘၣ်ဒီအခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျူလါအထံၣ်ထွဲတၢ်စံးဘၣ်ကခွဲၢ်တၢ်
ကစီၣ်သန့လါသရိၣ်အံၤဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤအီ
လါပယီသုးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိအဂၤလွဲၢ်ဂၤဘၣ်တၢ်ဟံတၢ်က
မၣ်လါအမၤစၢၤကခွဲၢ်တၢ်သဘျူ သုးမ့ၢ်(ခ့ၣ်အၣ်
အ့ၣ်)ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်စ့ၢ်ကီးအီန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိခံဂၤလါအဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီဘၣ်
တၢ်မၤဆါပယုစ့ၢ်ကီးလါပယီသုးန့ၣ်လီၤ.

တကတီၢ်ယီဝဲပယီသုးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ
သဝီ ပူၤဖဲ ကဝီဒုး ၁ န့ၣ်ပယီသုးဖွဲၣ်အူ ကွဲၣ်ဝဲ
ဒၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျူသဝီဖိတဖၣ်စံးဝဲလါ
ပယီသုးသံကအိၣ် ၇ ဂၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဖဲတၢ်ဒုးကဲ
ထီၣ်လါပယီသုးဒီးကခွဲၢ်တၢ်သဘျူ သုးမ့ၢ်လါ
အဘျူးဒီးသဝီ အံၤဖဲ ဂီၤခီ စန့ၣ်ရံၣ်တုၤ ၁၀ န့ၣ်
ရံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယီသုးတဖၣ်မ့ၢ်ပယီသုးလါခိၣ်
ချာ သုးရံၣ် ၈၈ န့ၣ်လီၤ.

လါခံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အံၤဘၣ်တၢ်
ပျူကဒါကွဲၢ်အီတဟါယီဖဲတၢ်သမံသမိးအီလါ
ပယီသုးဝဲအလီၤခံန့ၣ်လီၤ.

ကခွၢ်မုၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဖီၣ်မၤကဲကုၢ်မူဆူၣ်

ကွဲးကလုၢ် . လါနီထီၣ် ၁၁၁၁ နီၣ်ဝုဘၢၣ် ၆, ၂၀၁၁

ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢအအိၣ်ထီၣ်ကဒါကွၢ်လၢကီၢ်ပယီၤကလံၤစိး ကခွၢ်ကီၢ်စဲၣ်ပူၤတကဟၤမၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးဝဲဒၣ်ကခွၢ်ကမုၢ်တဖၣ်လီၤဆိဒၣ်တၢ်ကခွၢ်ပိာ်မုၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ခးပနီၣ်အိးဒီးဘၣ်တၢ်မူဆူၣ်အိၤလၢပယီၤသုးတဖၣ်တၢ်ကစီၣ်ဟးထီၣ်တၢ်ဝဲအါဘျီန့ၣ်လီၤ.

ကခွၢ်တၢ်ကစီၣ်သန့(Kachin News Group)ဟံၣ်ဖျါဝဲဒၣ်ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၄ သီအနံၤလၢကခွၢ်မုၢ်တကဟၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဟံၣ်ကဝီၤဖဲ မူဘူၤကစၢ်ဘၣ်တၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်အိၤဝဲမူဆူၣ်အိၤလၢပယီၤသုးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကခွၢ်တၢ်ကစီၣ်သန့ဟံၣ်ဖျါဝဲဒၣ်လၢပိာ်မုၢ်လၢအဘၣ်တၢ်မူဆူၣ်အိၤအံၤအဟံၣ်ဖီၣ်မီၤဆူၣ်သးဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်အံၤအံၤမုၢ်ဝဲ စိလူး ရွဲၤကွၢ်, ၂၈ နံၣ်, အိၣ်ဒီးအဖိမုၢ် ၁၄ လါတက, အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ခဲၤဘၢ, လၢ

အ ဘူးဒီး တရူးကီၢ်ဆၢ, လွဲၤကွဲး ကီၢ်ဆၢၣ် ဒုလၢဘးမိၣ်ကီၢ်ဆၢၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒၣ်ဘၣ်တၢ်ကွၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်အိၤလၢပယီၤသုးတဖၣ်ဆူၣ်ပယီၤသုးကလၢလၢအအိၣ်ဖဲ မူဘူၤကအိၣ်တနွံယၣ်ယၣ်ဖဲလါ

အိးကထိဘၣ် ၂၈ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်အံၤအဘူးအတၢ်စံးဝဲဒၣ်လၢ, အတၢ်ဒီးအံၤပုၤပိာ်ခွါတခါဘၣ်တၢ်ဖီၣ်ဒုးယၢ်အိၤလၢပယီၤသုးတဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤဘုခုလၢအဘုခုကျိးပူၤအခါန့ၣ်လီၤ.

လၢခံအတၢ်ဒီးအံၤပုၤပိာ်ခွါလုၢ်ပူၤဖျဲးအသးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၃ သီန့ၣ်ပိာ်မုၢ်အံၤတၢ်တပျီၤကွၢ်အိၤဒီးဘၣ်. ပူၤလၢအထံၣ်ထွဲတၢ်စံးဝဲလၢပိာ်မုၢ်အံၤဘၣ်တၢ်မူဆူၣ်သမိအိၤလၢပယီၤသုးတဖၣ်လၢအဆဲးဘျီန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိလၢပိာ်မုၢ်အံၤဘၣ်တၢ်ကွၢ်ဖီၣ်အိၤဒီးတၢ်မူဆူၣ်အိၤအလီၤသဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ ခုဘၢ တဖၣ်ပျီတၢ်အလီၤလုၢ်ကွဲးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်လီၢ်အံၤအပူၤကွဲးပိာ်မုၢ်သၢကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်အိၤဆူၣ်ပယီၤသုးကလၢတူၤခဲအံၤပယီၤသုးတပျီၤကွၢ်ဒီးဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူဆူၣ်လၢကကဲထီၣ်ကုၢ်လၢအမၤမုၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်မူဆူၣ်စ့ၢ်ကီးလၢကဖိမုၢ်, အိၣ်ထံအဂ့ၢ်ပူၤဝဲတၢ်ဖိလၢအလုၢ်ထီၣ်လၢပယီၤသုးကလၢဖဲန့ၣ်ဖဲတယံၣ်ဒီးဘၣ်စံးဝဲလီၤ.

ပယီၤသုးသိလ့ၣ်

Photo: Kachinnet

ဟီၣ်ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်ဆိတလဲကီၢ်ပယီၤကတူၢ်ဘၣ်ဃုာ်

ကွၢ်ကလုာ် . လါနီၣ်ထီၣ် ၁၁
အိးကထိဘၣ် ၂၇, ၂၀၁၁

ဟီၣ်ခိၣ် ချူ မူ ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်ကသုၣ်ကသံးအတၢ်ဆိတလဲအဖီခိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ချူထံ ကီၢ်လၢကကွၢ်ဆၢၣ်ဗဲာ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဒိၣ်ကတၢ်အကျါကီၢ်ပယီၤပၣ်ဃုာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ကရၢကရိလၢအမၤနီၣ်မၤယါဒီးဗၣ်ထံနီၤဖးဝဲဒၣ်မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤအတၢ်ဆိတလဲ ဗဲးဖျါဒီး (Maplecroft)အတၢ်ဟံးဖျါအဖီခိၣ်ကီၢ်ပယီၤပၣ်ဃုာ်လၢထံကီၢ် ၂၀ ဘၣ်အကျါလၢကကွၢ်ဆၢၣ်ဗဲာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်ဆိတလဲအတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အခံန့ၣ်လီၤ.

ဗဲးဖျါဒီးအတၢ်ဃုာ်ညါမၤနီၣ်မၤယါဝဲဒၣ်ထံကီၢ် ၁၉၃ ဘၣ်ကကွၢ်ဆၢၣ်ဗဲာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ချူမူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်ဆိတလဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အကျါထံကီၢ်လၢကကွၢ်ဆၢၣ်ဗဲာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်အဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဟ့းတံၣ်ဒီးထံကီၢ်ခဲဘၣ်တဘျီမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်ဘုကလၢဒုးလၢအစဲဘူးဒီးကီၢ်ပယီၤန့ၣ်လီၤ.

လၢမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအုၤထံကီၢ်အကျါခဲဘၣ်ဒီးထံကီၢ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ထံကီၢ် ၆ ဘၣ်တဘျီဒီးဖဲလံပံးမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ထံကီၢ် ၁၀ ဘၣ်တဘျီဒီးကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထံကီၢ် ၂၀ ဘၣ်တဘျီတၢ်ဟံးပနီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့းစတၢ်ဟဲလၢပၣ်ဟီးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢတၢ်မၤနီၣ်မၤယါဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤလၢမဲးဖျါဒီးစံးဝဲဒၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်န့ၣ်ရခၢၣ်ပီၣ်လဲၣ်န့ၣ်ဒီးထံထၣ်စွဲကကွၢ်ဆၢၣ်ဗဲာ်ဘၣ်တၢ်အအါကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီဖျါဟီၣ်ခိၣ်ချူ မူ ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤအတၢ်ဆိတလဲအဖီခိၣ်ကီၢ်ပယီၤကကွၢ်ဆၢၣ်ဗဲာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ကလံၤမ့ၢ်လီၤ, ထံဒိၣ်ခိၣ်ယုၤအမဲာ်ညါတၢ်လၢအအါန့ၣ်အအံၤကကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်အဂ့ၢ်

မ့းစတၢ်ဟဲလၢပၣ်ဟီးစံးဝဲန့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲတၢ်ကကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်အမ့ၢ်န့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်တတၢ်တနါကအိၣ်ထီၣ်, တၢ်ကကီၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်, ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ကအါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ဖျါတၢ်ယၢ်ကအါထီၣ်ဝဲဒၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝဲ ၂၀၀၈ နံၣ်ကလံၤမ့ၢ်န့ၣ်ကုးလီၤဘၣ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်ပယီၤထံထၣ်စွဲဒီးဝုၤတကူၢ်ကီၢ်ခိ

ဒီးခဲအံၤထံဒိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအခၢၣ်သးဟံးဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ပနီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချူမူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤအတၢ်ဆိတလဲအဖီခိၣ်တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အခံလၢကီၢ်ပယီၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်ဗဲာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်ဂံၢ်ထံးတနီၤ(ဘၣ်ဘၣ်စံၣ်ပယီၤကီၢ်)

ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ပျါလီၤထံရူၢ်ကီၢ်သးပုၤယိာ်ဖိစ့ၤက

ကွၢ်ကလုာ် . ဆံးဆၢၣ်လၢလီၤ ၁၃၁
အိးကထိဘၣ် ၂၅, ၂၀၁၁

ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲဒၣ်ဝဲလၢအိးကထိဘၣ် ၁၁ သီအနံၤလၢအပျါလီၤဝဲဒၣ်ပုၤယိာ်ဖိ ၆၃၅၉ ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ပဒိၣ်တၢ်ပျါလီၤကွံာ်ပုၤယိာ်ဖိအံၤအကျါထံရူၢ်ကီၢ်သးပုၤယိာ်ဖိထဲဒၣ် ၂၂၀ ဂၤအဂ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ထွဲကီၢ်ပယီၤ

ပဒိၣ်အတၢ်ပျါလီၤကဒါကွၢ်ထံရူၢ်ကီၢ်သးပုၤယိာ်ဖိအံၤတၢ်တူၢ်လီၤမ့ၢ်အီၤဘၣ်ဆၢၣ်ကရူၢ်ကရၢလၢအဟူးဂၤလၢပုၤန့းယၢ်အဂီၢ်စံးဝဲလၢတၢ်ပျါလီၤထံရူၢ်ကီၢ်သးပုၤယိာ်ဖိအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအနီၣ်ဂံၢ်စ့ၤဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤဒ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်ကရၢမိာ်ပျါ(အဲၣ်အဲလ်ဒ်)ဒီး ၈၈ ကွံာ်ဖိစ့ၤသ့ၣ်ဒ်အမ့ၢ်မ့ၢ်ကိၣ်န့ၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးဝဲအါဂၤလၢတၢ်ဖိၣ်ဒုးယၢ်အီၤဒီးအဖျါန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤအပူၤထံရူၢ်ကီၢ်သးပုၤယိာ်ဖိအိၣ်ဝဲဒၣ်တကထီၣ်ဒီးခံကထီၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပျါကွံာ်ပုၤယိာ်ဖိဖဲအုၤစ့ၣ်ယိာ်ပုၤအခါ. တၢ်ဂီၤ-AFP

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်တၢ်ဂီၤမူဘၣ်သးပယီၤသးတၢ်မၤထီၣ်ပိၣ်မုၢ်

Bringing Justice to Women of Burma

womenofburma 22 videos

ကွၢ်ကလုာ် . လါနီထီၣ် ၁၂သီ
နီၣ်ဝုဘၣ် ၉, ၂၀၁၁

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢလုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ
ပယီၤသးတဖၣ်ကပတုၣ်အတၢ်မၤထီၣ်ပိၣ်မုၢ်
ပိၣ်မၤလၢကလုာ်အဟီၣ်ကစီၣ်ဖဲအမၤတၢ်ဒုး
တၢ်ယၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢ(Women's
league of Burma-WLB), ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၇
သီအနံထုးထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဂီၤမူတယုာ်ဘၣ်သးပ
ယီၤ သးတဖၣ် အတၢ် ထီၣ် ဒုး လၢ ကလုာ်အ
ဟီၣ် ကစီၣ်ပုၤဒီးတၢ်မၤထီၣ်ပိၣ်မၤဟးဂီၤပုၤ
ခွဲးယၢ်

လီၤဆီဒၣ်တၢ်လၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်အဖီခိၣ်, ဒီးဒုး
န့ၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲကီၢ်ကီၢ်တၢ်ဝဲဒၣ်ကံၣ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤမူတယုာ်အံၤအခိၣ်တီၢ်မုၢ်ဝဲဒၣ်
“ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တီၢ်တြၢ်လၢပိၣ်မုၢ်အဂီၢ်
(Bringing Justice to Women)” မုၢ်တၢ်မၤနီၣ်မၤ
ယါဝဲဒၣ်ဘၣ်ထွဲပယီၤသးတဖၣ်အတၢ်မၤထီၣ်
ပုၤခွဲးယၢ်ဖဲကစီၣ်, ကညီဒီးယါဒိၣ်ကီၢ်ဖဲဒီး
ပယီၤသးအတၢ်ထီၣ်ဒုးတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤတရီၤတပါ
တၢ်မူဆူၣ်ဝဲဒၣ်ပိၣ်မုၢ်, ဖိသၣ်မုၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်
န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢစံးဝဲလၢကီၢ်ပ
ယီၤသးခိၣ်သးနးသးခိၣ်ကျၢ်သါရွှၢ်ဒီးသးခိၣ်

ကျၢ်အဂၤတဖၣ်အဂီၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢတၢ်မၤ
ကမၢ်ဒုးယၤကီၢ်မုၢ်ဒီးတၢ်မၤကမၢ်ပုၤကူပုၤက
ညီကီၢ်မုၢ်အံၤ, အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်
ဆုၤထီၣ်ဆူၣ်မုၢ်ထံကီၢ်ကီၢ်မုၢ်ဘျီဒီးတၢ်ကဒုး
အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဘီမုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢအခိၣ်မုၢ်တဖၣ်
လၢကယဲ န့ၣ်လီၤယုသ့ၣ်ညါတၢ်ကဲထီၣ်သးတ
ဖၣ်အံၤယုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢအတၢ်ဂီၤမူတယုာ်အံၤအ
ပုၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢအတၢ်ဂီၤမူတၢ်
မၤနီၣ်မၤယါဝဲဒၣ်လၢပယီၤသးတဖၣ်အတၢ်မၤက
မၢ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်မုၢ်ဒီးတၢ်မၤကမၢ်ပုၤကူပုၤက
ညီကီၢ်အံၤအတၢ်အုၣ်သးအဂီၢ်သံကွၢ်သံဒီးဝဲဒၣ်
ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်လၢအတုၢ်ဘၣ်သးတၢ်မူဆူၣ်ဒီးပိၣ်
မုၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးပုၤလၢအမၤတၢ်ဘၣ်
ထွဲဒီးပုၤခွဲးယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢလုထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲ
လၢဘီမုၢ်စၢဖျိၣ် ကရၢလၢကဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်သနံး
ဒီးမၤဖျါထီၣ်တၢ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤလၢကီၢ်ပယီၤသး
ပဒိၣ်အသးတဖၣ်ကပတုၣ်ကွၢ်တၢ်မၤထီၣ်ပိၣ်
မုၢ်ဖဲအတၢ်မၤတၢ်ထီၣ်ဒုးကလုာ်အဟီၣ်ကစီၣ်
အခါန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပိၣ်မုၢ်ကရၢစံးစ့ၢ်ကီးဝဲလၢ
ကီၢ်ပယီၤအမုၢ်ဘီမုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢထံကီၢ်ကရၢဖိ
တဘျီအသိးကဘၣ်ဟ်ကဲစ့ၢ်ကီးဝဲဒၣ်ဂံၢ်ခိၣ်
ထံးပုၤခွဲးယၢ်တၢ်သဘျၢ, တၢ်သဘျၢဒီးတၢ်ဘၣ်
တၢ်ဘၢအအၢၣ်လီၤဟ်စၢဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ထံဒိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤခၢၣ်သးပုၤတကယၤဘျီၣ်သံ

ကွၢ်ကလုာ် . ဆံးဆၣ်လါလီၤ ၁၂သီ
အိးကထိဘၣ် ၂၄, ၂၀၁၁

ခိဖျိလၢတၢ်စူၤကလံၤမုၢ်လီၤဒီးထံဒိၣ်
လီၤချၢသးဖဲကီၢ်ပယီၤခၢၣ်သး စကဲကီၢ်ခိ ဒီး
မကူကီၢ်ခိအယီၤပုၤသံဝဲဒၣ်အါန့ၢ် ၁၀၀ ဘျီၣ်

အဂ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်သန့တဖၣ်ဟ်ဖျါဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဘၣ်စံၣ်ပယီၤကျိၣ်တၢ်ကစီၣ်ဟ်
ဖျါဝဲလၢဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၀ သီအနံခိဖျိ
လၢတၢ်စူၤကလံၤမုၢ်လီၤဒီးထံဒိၣ်လီၤတပျီၢ်ဖဲ
စကဲကီၢ်ခိ ကလုာ်ဒီးကလုာ်ဝဲဒၣ် ဒီး မကူကီၢ်
ခိ ကၣ်ကီၢ်ဝဲဒၣ်ဒီးထံဒိၣ်လီၤဖဲ ပခိးကျၢ် ရွှၢ်ခိကျိ

အယီၤပုၤသံလီၤထွဲဝဲဒၣ်အါန့ၢ် ၈၀ ဘျီၣ်အဂ့ၢ်
န့ၣ်လီၤ.

အုၣ်ရၣ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်သန့ဟ်ဖျါဝဲ
လၢပုၤအါန့ၢ် ၁၄၇ ဂၤသံဝဲဒၣ်ဒီးပုၤလၢအကယၤ
တဖၣ်လီၤမၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိယီဖိကအိၣ်
၄၀၀ န့ၣ်အဟံၣ်အယီၤမၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုထာတန့ၣ်ပျဲထီၣ်တၢ်ဆီတလဲဇါ

ကွဲးကလှ်
နီၣ်ဝုဘၢၣ် ၁၀, ၂၀၁၁

ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၢၣ် ၇ သီအနံၤကီၢ်ပယီၤ တၢ်ယုထာဆာက့ၤအလီၢ်ပျဲထီၣ်တန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတၢ်ယုထာဝံၤပဒိၣ်ထီၣ် အသီတဖု, ဘၣ် တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ဖဲအီၤလၢကီၢ်ခိၣ်သ့စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျဲ လၢတၢ်ချာအါဂၤ, တၢ်ကရၢကရိလၢအအိၣ်လၢ ကီၢ်ပူတနီၤကီၢ်ချာတနီၤ, မှ်န့ၣ်ထံကီၢ်တနီၤထံၣ် ဝဲဒၣ်လၢ အမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယုထာ ဆီတလဲ အဂီၢ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲလၢတၢ်ကဘၣ်ဟံးန့ၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယုထာအံၤန့ၣ်လီၤ. ပျဲအါဂၤထံၣ်ဝဲလၢ ပဒိၣ်အံၤမၤတၢ်ဆီတလဲဒီးတနီၤကမၤမၤစ့ၣ်စ့ၣ် ကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးလၢအဂၤတကပၤတခီ လီၤဆီဒၣ်တၢ်လၢတၢ်လီၤလၢအတမ့ၢ်ခူဒိၣ်ဝုထီၣ် ဒီးတၢ်လီၤလၢကလုာ်န့ၣ် အဟီၣ်ကဝီၤပူတဖၣ် တခီကလုာ်န့ၣ်ကရၢကရၢတဖၣ်စံးဝဲလၢတၢ်မၤ ထီၣ်ခါကလုာ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်သးနးထီၣ်ဝဲဒၣ်တခီန့ၣ် လီၤ.

ပဒိၣ်လၢထီၣ်အသီတဖုအံၤတမ့ၢ်ဝဲဒၣ် ပဒိၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ယုထာထီၣ်အီၤလၢထံဖိကီၢ်ဖိ လီၤလီၤဘၣ်ဒီးတမ့ၢ်ဒ်ဒ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်တၢ်ပတၢ်ပြး သန့အသိးဘၣ်. သုးပၣ်ဝဲဒၣ် ၂၅ မျးကယၢဒီး လၢဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးအပူၤအါတက့ၢ်အပူၤကွံာ်သုး ပဒိၣ်ပၣ်တံၣ် ကွဲးဖိး ခၢၣ်စးလုာ်ဘၢဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုထာဝံၤအလီၢ်ခံသါၤရှုၣ်ဒီးမိၣ်အ့စံၣ်လီၤ ကွံာ်ဝဲဒၣ်ဒီးထုးကွံာ်ဝဲဒၣ် နအဖ သုးကရၢန့ၣ် လီၤ. တၢ်ယုထာလၢတၢ်မၤအီၤအံၤတၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ် အီၤလၢတၢ်တမၤအီၤလၢတၢ်တီတၢ်လီၤအပူၤဘၣ်.

တၢ်ယုထာတန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံကီၢ်ပယီၤ ထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးတၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်တၢ်ပာ်ထံနီၤ ဖးအီၤအိၣ်ဝဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ. အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ် ကဘၣ်ကွံာ်ထံဒီးပာ်ဖးနီၤဖးအီၤသပျံကတၢ်လၢ အကဖိးမံဒီးတၢ်အိၣ်သးတၢ်နီၤလၢသန့ၣ်ကိးက ပၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆီတလဲတမ့ၢ်တၢ်အဒိၣ်အမ့ၢ် ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးလၢပျဲ အါဂၤသ့ၣ်ညါထွဲဒီးဟံးသ့ၣ်ဟံးသးမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဒ်အံၤ လီၤ.

တၢ်ယုထာဝံၤအလီၢ်ခံဒ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်အ ခိၣ်အနၢ်လၢအမ့ၢ်ဒီးအိၣ်ဆါစူးကွံာ်ဘၣ်တၢ်ပျံ လီၤအီၤလၢဟံၣ်တၢ်ဒုးယၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အမဲာ် ညါအဝဲဟးထီၣ်ဘၣ်လၢဝုာ်တက့ၢ်အချာစ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်အသီတဖုအိးထီၣ်တၢ်ကတိၤသ ကိးတၢ်ဒီးဒီးအိၣ်ဆါစူးကွံာ်ဖဲလါယုထာလဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤအဖီခိၣ်ပျဲကွံာ်တၢ်လၢတၢ်ချာတနီၤစံးဝဲ လၢမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယုထာလၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ဆီတလဲဆူဒ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအိၣ်ဆါ စူးကွံာ်ဒီးအဖီခိၣ်ခြံၣ်စံၣ်ကရၢအဲၣ်အဲၣ်လဲဒ် လၢသုးပဒိၣ်တဖၣ်ပနီၣ်ဖိးသဲးစးအီၤအံၤအတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်တမၤတံာ်တၢ်အီၤဘၣ်. အလီၢ်ခံ ကတၢ်အဲၣ်အဲၣ်လဲဒ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ဟံးသးလၢ ကမၤနီၣ်မၤပၤကဒါက့ၤအကရၢအံၤဖိးသဲးစးန့ၣ် လီၤ.

စးထီၣ်ပဒိၣ်ထီၣ်အသီတဖုအံၤထီၣ် န့ၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်သးဆံးဆံးဖိကဲထီၣ်ဝဲဒၣ် ခံဘျီန့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ပျဲဘၣ်မူဘၣ်ခါတဖၣ်တမၤ ဘၣ်ဘျီတၢ်လၢတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးမ့တမ့ၢ်ဖီၣ် ဒုးယၢ်ဒ်အပူၤကွံာ်အသိးဘၣ်.

ပဒိၣ်ထီၣ်အသီတဖုအံၤမၤကဆၣ်လီၤ စ့ၢ်ကိးအတၢ်ဖီၣ်ပံးတၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂုၤ တၢ်မၤကဆၣ်လီၤတၢ်ဖီၣ်ပံးတၢ်ကစီၣ်အံၤတမ့ၢ် တၢ်သဘျီအပတီၢ်တုၤလၢပျဲကွဲးတၢ်ကစီၣ်ဖိတ ဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤကယုၤလၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒီး ကွဲးတၢ်လၢတၢ်သဘျီအပူၤသုးဒီးဘၣ်. တၢ်ဖီၣ် ပံးအ့ၣ်ထၢၣ်နဲးတဖၣ်အိၣ်ဒီးဝဲအဖါမ့ၢ်ဒီးတၢ်ကွံာ် စုၣ်ခူသ့ၣ်တၢ်ဆဲးကျိးတဖၣ်အိၣ်ဒီးဝဲအဖါမ့ၢ်န့ၣ် လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်ဟံးပျီစ့ၢ်ကိးလၢပဒိၣ်မၤဂုၤ ထီၣ်က့ၤအကျိၣ်စ့ၣ်ဝီန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါယုထာလဲဒ်အိၣ်ဆါစူးကွံာ်ယုထီၣ် သ့စ့ၣ်ပဒိၣ်လၢကပတုာ်ကွံာ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုး တၢ်ယၢဒီးထံၣ်လီၢ်ကတိၤလၢတၢ်ယုထာဖိးတၢ် ဘၣ်လီၢ်ဖိးဒုလၢကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒီးကလုာ်န့ၣ် ဖီၣ်စုကဝဲပၤဆါတၢ်အဘၣ်စၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ယု ထီၣ်အံၤဘၣ်တၢ်တူၢ်လီၢ်မ့ၢ်အီၤလၢကလုာ်န့ၣ် လၢအဖီၣ်စုကဝဲလၢအဒုးထီၣ်ခါကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်အလီၢ်ခံဖဲလါစးပထုဘၣ်ထီၣ် ပဒိၣ်တခီ, ခီဆါဝဲဒၣ်လီၤလီၤဘၣ်ဆၣ်လၢခံ ဘျီၣ်ဒိၣ်ဒီးပဒိၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ် ကမံတံာ်တဖုန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်အလီၢ်ခံပဒိၣ်တခီ စးထီၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲဒၣ်အတၢ်မၤတၢ်မ့ၢ်တၢ် ခုၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအအိၣ်ဆါထၢၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကထံၣ်လီၢ်သကိးလီၢ်သးဒီးကလုာ်န့ၣ်တဖုစ့ၣ် စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ကလုာ်န့ၣ်ဖီၣ်စုကဝဲဒ်အမ့ၢ် ကခွၢ်တၢ်သဘျီကရၢ, ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်, မိၣ်ကီၢ် သီပၣ်တံၣ်, ယီၤကီၢ်စဲၣ်သုးမ့ၢ်-ကလံးစိး, က ရျၢ်န့ၣ်, ခူဒီးကလုာ်ကရၢစိတခီအိၣ်ဆါထၢၣ်ဝဲ ဒၣ်ဒ်တၢ်ကယုၣ်လီၤထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သးသုးပဒိၣ်က ဘၣ်မၤဝဲဒၣ်ကီၢ်ဒီးတဘျီတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဒီးက လဲးဝဲဒၣ်လၢကလုာ်န့ၣ်ကရၢတဖၣ်အံၤဟံးဖီၣ်တ ပျဲယီၤခီဖျိကလုာ်န့ၣ်စၢဖီၣ်ဖဲၣ်ဒုးရၢၣ်ကီၢ်ကး (UNFC-United Nationalities Federal Council)န့ၣ်လီၤ.

ဒ်လဲၣ်ဂုၤပဒိၣ်တခီဆုၤလီၤအခၢၣ်စး ထံၣ်လီၢ်အသးဒီးကလုာ်န့ၣ်တဖုစ့ၣ်စ့ၣ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်အသီမၤန့ၢ်ကဒါက့ၤတၢ်မၤသကိး တၢ်ဒီးဝးကီၢ်စဲၣ်စၢဖီၣ်သုးမ့ၢ်လၢအသမၤလၢက ကဲထီၣ်သုးပၤကီၢ်ဆါဒီးမၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ပတုာ် တၢ်ခးဒီးဒ်ခုၣ်ဘၣ်အ့ၣ်ကျိၣ်ထူဘီ(လၢအဒုးထီ ခါကဒါက့ၤပယီၤပဒိၣ်ဖဲတၢ်ယုထာမ့ၢ်န့ၢ်)ဖဲတၢ်ယု ထာမ့ၢ်န့ၢ်ပျဲထီၣ်တန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ပတုာ်ကွံာ်အတၢ်တီာ် ကျဲၤလၢတၢ်ကဘျီထီၣ်မ့ၢ်ဆီအ့ၣ်ရၣ်ဝတံၣ်ထံ

တမၢ်ပဲလါစးပထုဘၣ် ၃၀သီအနံးန့ၣ်လီၤ. မ့းဆိံ ထံတမၢ်လၢကၤခါကီၢ်စဲၣ်ပူၤလၢအလီၤလၢဝဲဒၣ် ၃.၆ ဘုလုၣ်ယၢၣ်ဒီလၢဘၣ်တၢ်ဘျီထီၣ်လၢတရူးက့ၣ်ပနံၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပၢ်ကတီၢ်အီၤအဃိပုၤတနီၤထံၣ်တၢ်ဆိတလဲလၢပဖိၣ်မၤဝဲဒၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတၢ်ဘၣ်သးအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၁၁ သီအနံးပဒိၣ်တၢ်ပျူလီၤကွံာ်ပုၤယိာ်ဖိအံၤအကျါထံၣ်ကီၢ်သးပုၤယိာ်ဖိပၣ် ၂၂၀ ဂၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤအပူၤထံၣ်ကီၢ်သးပုၤယိာ်ဖိအိၣ်ဝဲဒၣ်တကထိဒီးခံကထိအဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ကီၢ်သးပုၤယိာ်ဖိလၢအအါအိၣ်ဒီးဒၣ်လၢယိာ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၄ သီအနံးကီၢ်ပယီၤပဖိၣ်ပျဲ န့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်အမဲရကၤထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤကီၢ်တီၢ်အနီၣ်ရဲၣ်စၢၤလၢအမူၤဒါဘၣ်ထွဲပုၤခွဲးယၢ်မဲးဖိးစနာ်(Mike Posner)န့ၣ်လီၤ. ဖိးစနာ်စံးဝဲလၢအဝဲဒၣ်အသးမံးဒီးတၢ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်အသးခိဖျိကီၢ်ပယီၤတၢ်ဆိတလဲအဖိခိၣ်ဒီးအၢၣ်လီၤဝဲဒၣ်လၢကယုက့ၣ်အသီလၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးလီၤစုလၢကဒုးအိၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆိတလဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအတၢ်ဟဲလၢကီၢ်ပယီၤတဘျီအံၤစံးဝဲလၢအထံၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆိတလဲအပနီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိးစနာ် ဟဲသကိးဆူၣ်ကီၢ်ပယီၤဒီးဒဲးမ့းခွဲလ်(Derek Mitchell)လၢအမုၢ်အမဲရကၤအခၢၣ်စးလီၤဆိဆူၣ်ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်လီၤ. အမဲရကၤအခၢၣ်စးဒဲးမ့းအတၢ်ဟဲဆူၣ်ကီၢ်ပယီၤအံၤမုၢ်အတၢ်ဟဲသဘျီတဘျီစးထီၣ်တနံၣ်အံၤလါစးပထုဘၣ်, စးထီၣ်ကီၢ်ပယီၤပဖိၣ်ထီၣ်အသီတဖုန့ၣ်လီၤ.

ဝၣ်ခွၢ်တၢ် (အမဲရကၤပဖိၣ်) အတၢ်ဟံးသးဆိတလဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢအတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိသနံးဆူၣ်ကီၢ်ပယီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒဲးန့ၣ်အသိးကီၢ်ပယီၤပျဲ န့ၣ်လီၤစ့ၢ်ကီၢ်ယုၤရပထံကီၢ်စၢၤဖိၣ်ကရၢအခၢၣ်စးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤအါဂၤဝဲထံနီၤဖးဝဲဒၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပဖိၣ်မၤဂုၤထီၣ်အတၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်ဒီးထံၣ်ချၢကီၢ်ချၢလီၤဆီဒၣ်တၢ်မုၢ်န့ၣ်ထံကီၢ်တဖၣ်အံၤအတၢ်မုၢ်လါအိၣ်ကတၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ထုးကွံာ်မုၢ်

ကျိၤဝဲကွံာ်ကးတံာ်ထီၣ်အါအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွံာ်ကဒါက့ၤလၢကလုာ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်သးတကပတခီတၢ်ယုထၢဝဲတစုတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအိၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤလၢကၤခါကီၢ်စဲၣ်ပူၤလၢအပူၤယုၣ်ဒီး, ယီၤကီၢ်စဲၣ်ပူၤ-ကလံးစး, ဒီးကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤဒီးဒါခွၢ်ဘၣ်အ့ၣ်ကျိၣ်ထုာ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိလၢကၤခါတၢ်သဘျီကရၢ(ခွၢ်အၢၣ်အိၣ်)သမၤလၢကကဲထီၣ်သုးပၤကီၢ်ဆၢအဃိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဃိကမုၢ်တဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်တဖိးဒီးကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်ပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ကအိၣ် ၃ ကလးဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒဲးန့ၣ်အသိးကၤခါပိာ်မုၢ်ကရၢဟံးဖျါစ့ၢ်ကီၢ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဃိပိာ်မုၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်မူဆူၣ်အီၤလၢပယီၤသုး, ပယီၤသုးတဖၣ်စူးကါဝဲဒၣ်တၢ်မူဆူၣ်ပိာ်မုၢ်ဒဲးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအစုကဝဲတခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးတၢ်ယၤကဲထီၣ်ကဒါက့ၤလၢဒါခွၢ်ဘၣ်အ့ၣ်ကျိၣ်ထုာ်ဒီးပယီၤသုးအဘၣ်စၢၤအဖိခိၣ်ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်န့ၣ်လီၤ. အါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဆူၣ်ကီၢ်ကျိၣ်တၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢဒါခွၢ်ဘၣ်အ့ၣ်ကျိၣ်ထုာ်တခီမၤတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဒီးပဖိၣ်အသီတဖုဖဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၃ သီန့ၣ်လီၤ.

ခွၢ်အၢၣ်ယုၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးပဖိၣ်အခၢၣ်စးခဲဘျီဖဲလါစးပထုဘၣ်ဒီးအိးကထိဘၣ်အပူၤဘၣ်ဆၢတမၤန့ၣ်တၢ်အစၢၤနီၣ်တမံၤဘၣ်. ခွၢ်အၢၣ်ယုၣ်တခီအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဝဲဒၣ်လၢကီၢ်ဒီးတဘျီတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဒီးကထံၣ်လိာ်ကတီၢ်တၢ်ဒီးပဖိၣ်တပူၤယီၤဒီးကလုာ်န့ၣ်စၢၤဖိၣ်ဖဲဒဲးရၢၣ်ကီၣ်ကးဖဲပဖိၣ်တခီအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဝဲဒၣ်လၢကထံၣ်လိာ်ကလုာ်န့ၣ်တဖုစုာ်စုာ်လီၤလီၤဆိဆိန့ၣ်လီၤ. လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ဒဲးတနီၤသရံၣ်ကီၢ်ခိ, မိၣ်ကီၢ်စဲၣ်, ကညီကီၢ်စဲၣ်, ပကိမုၢ်ထီၣ်, ကရူၣ်န့ၣ်ဒီးယီၤကီၢ်စဲၣ်ကလံးထံးတကပပုၤကမုၢ်ဘၣ်ယုၢ်မ့ၢ်ပုၤဖိးအါထီၣ်ဝဲအဖၢမုၢ်ဒီးတၢ်မၤထီၣ်ဒါပုၤခွဲးယၢ်အါထီၣ်ဝဲအဖၢမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကရၢလၢအမၤစၢၤပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒီးကီၢ်ပုၤပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်ဘၣ်စဲၣ်စံးဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢကတီၢ်အံၤထံၣ်ကီၢ်သးအတၢ်ဆိတလဲအိၣ်ထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤလံးဒီးမုၢ်

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၤအဂုၤကတၢ်တခါလၢတၢ်ကယုၣ်လီၤဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်တၢ်ဘၣ်ကံာ်ဂုၢ်န့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဘၣ်ဘၣ်စဲၣ်, ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၅ သီအနံးဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝဲဒၣ်လၢတနံၣ်အံၤတၢ်မၤဟးဂီၤကမုၢ်လီၤအိၣ်လီၤဆိးတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူ, တၢ်သုးဆူၣ်ဝဲဒၣ်ကမုၢ်လီၤအိၣ်လီၤဆိးအါန့ၣ် ၃,၇၀၀ တီၤစးထီၣ် ၁၉၉၆ နံၣ်လံးလံးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအကျါပၣ်ယုၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤသုးဆူၣ်ဝဲဒၣ်ဒုသဝီဒီးပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၤ ၁၀၅ ဖျါဖဲအပူၤကွံာ်တနံၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤကမုၢ်အါန့ၣ် ၁၁၂,၀၀၀ဂၤဘၣ်ယုၢ်ထီၣ်ဆူၣ်လၢအဟံၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. တနီၤယုၢ်န့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ဆူၣ်ကီၢ်ကျိၣ်တၢ်, ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်ဆဲးဟဲန့ၣ်လီၤဆူၣ်ကီၢ်ကျိၣ်တၢ်လီၤအိၣ်ကဒုဒဲကဝီၤပုၤ, ဒီးတနီၤတခီက့ၤကဒါက့ၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်အဒုသဝီ, ဒီးက့ၤအိၣ်ဆိးကဒါက့ၤဆူၣ်တၢ်လီၤအဂၤတဖၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤကီၢ်ပယီၤပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဝဲအါန့ၣ် ၄၅၀,၀၀၀ ဂၤလၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်တကပန့ၣ်လီၤ.

နါစိၣ်ယၢ်ဖါစံးဘၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကစိၣ်လၢ, “တၢ်ဆိတလဲလၢယထံၣ်ဘၣ်အိၤလၢကလုာ်န့ၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပုၤမုၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤထီၣ်ဒါပုၤခွဲးယၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်, တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအါထီၣ်, ဒီးတၢ်စူးကါဝဲဒၣ်တၢ်မူဆူၣ်ပိာ်မုၢ်ဒဲးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအစုကဝဲတခါအါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤခွဲးယၢ်တၢ်အိၣ်သးနးထီၣ်ဝဲဒၣ်ကိးမုၢ်န့ၣ်လီၤ.”

တၢ်မုၢ်ကျါတၢ်က့ၤတၢ်အိၣ်သးဒီးတခါန့ၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ဆိတလဲတၢ်နီၤဒီးလၢအလီၤအိၣ်တခီတအိၣ်ထီၣ်ဒီးနီၤနီၤဘၣ်.

ပုၤတနီၤစံးဝဲလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤပုၤလၢအစိကမီၤအိၣ်လၢကဆၢတၢ်တၢ်လၢခံကတၢ်မုၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤ ၁၁ ဂၤ(အကျါသုးခိၣ်န့ၣ်လီၤလံးပၣ် ၆ ဂၤလၢအပၣ်ယုၣ်သ့စ့ၣ်ဒီးသုးခိၣ်န့ၣ်လၢအဟံးန့ၣ်မုၢ်ပုၤ ၅ ဂၤ)လၢအအိၣ်လၢ “ဒီးကလုာ်တၢ်ဒီးသဒါဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢကီၣ်ကး” လၢအဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၤလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ထံကီၢ်တၢ်ဘျာသဲးခိၣ်သ့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကိုဆာတာကစီနီ

ထံနံဘံနံဘံနံစံနံစံးဝဲတံနံခွဲးတံယံဂုလုလာတံကယုနံလီ ကလုနံတံဘံနံဂံဂု

ကွဲကလု . ဆံးဆံလီလီ ၁၄၁
အိးကထိဘံ ၂၆, ၂၀၁၁

ကရုလုအမုပုဘုဂံဘုခဲး
ကိုပုပုလီအိနံကမံစံးဝဲလုအဝဲသုနံဝဲဒု
လုကတီအံထံဂုကိုသဲးအတံဆိတလဲအိ
ထီလုကီပယီအပုလံးမုတံခွဲးတံယံအ
ဂုကတံတခါလုတံကယုနံလီဝဲဒုကလု
နံတံဘံနံဂံဂုနံလီ.

ပုကုပုကညီတံမုမုကရု ထံ
ဘံနံဘံနံစံနံ, ဖဲလုအိးကထိဘံ ၂၅ သီအ
နံဘီးဘုဂုလုဝဲဒုလု ကတီအံထံဂုကို
သဲးတံဆိတလဲဆုဒံမိနံခြးတုးအဖိခိနံမုတံခွဲး
တံယံအဂုတခါလုတံကယုနံလီကလုနံ
တံဘံနံဂံဂုအယီအလီအိဝဲဒုလုတံက
ဟံးနံဝဲဒုတံခွဲးတံယံအနံလီ.

ထံနံဘံနံဘံနံစံနံအတံဟံဖျါထီအံ
မုဝဲဒုဖဲတံကရုကရိအံတနံတဘျီမုဝဲဒု
တံယုသုညါဘုထွဲကိုပုပုလီအိနံကမံတံ
အိသးဒီးထုထီဂုလုဝဲဒုတံဟံဖျါနံလီ.

ထံနံဘံနံဘံနံစံနံတနံတဘျီအတံ
ဟံဖျါတနံအံဟံဖျါဝဲလုတနံအံကမုတဖု
ဘု ဟံထီလုအဟံအယီအနံအပုကွံ
နံတဖုနံလီ.

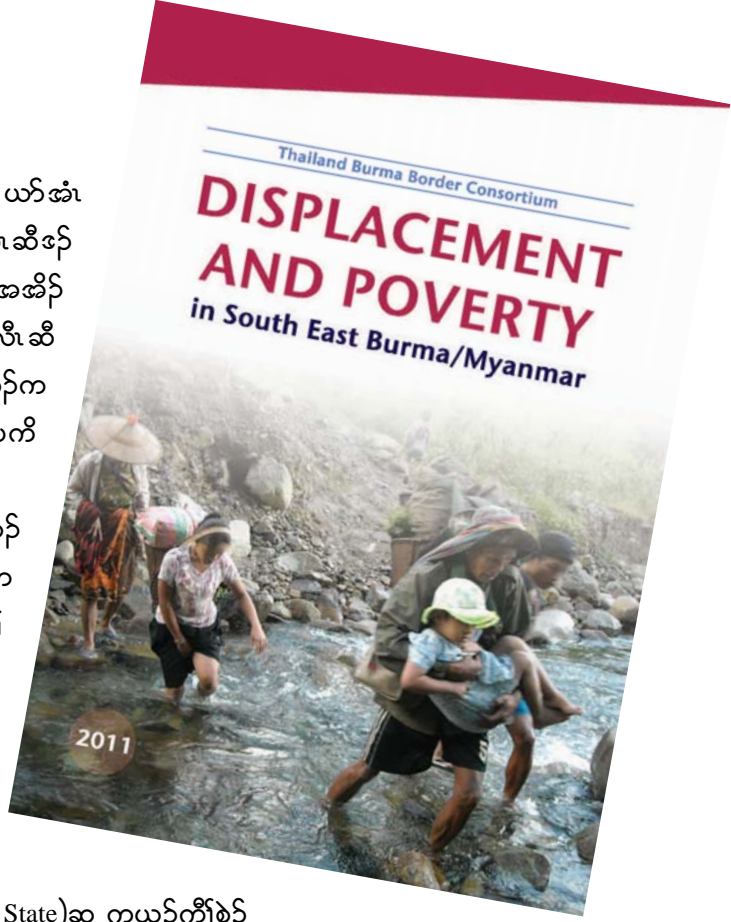
ထံနံဘံနံဘံနံစံနံလုကီပယီပ
ဒိနံတယံဝဲလုကီပယီထံဖိကီဖိလွံပုတပု
အိနံမုဘုဝဲဒုပုဖျါပုယံအသိးဖဲထံနံ
ဘံနံစံးတခီအတံယုသုညါထံနံဝဲလုကီပ
ယီထံဖိကီဖိသုပုလုအအိလုခိနံဒုသဝီ
ဘုဖျါဘုယံတအိဒုလဲဒီးဂံခိနံထံးတံ
အိနံမုတံလိဘုနံလီ.

တံဖျါတံယံအံ
တံထံနံနံအိးနံလီဆိဒု
တံဖဲဟီနံကဝီလုအအိ
လုတံနံတံယံ, လီဆိ
ဒုတံလုကညီကီဝဲနံက
လံးစိးတကပုဒီး ပကီ
ဟီနံကဝီနံလီ.

ထံနံဘံနံဘံနံစံနံ
ကရုအတံဟံဖျါတ
ဘုအံလီဆိဒုနံ
တံဟံဖျါအကအါတ
ကွံစုးကါဝဲတံက
တံ, တံလီအမု
တဖုလုပယီပ
ဒိနံစုးကါဝဲဒုအမု

ကညီကီဝဲနံ(Karen State)အု
(Kayin State)အသိးနံလီ.

ထံနံဘံနံဘံနံစံနံအပုနံတံခိနံကျါ
ကွဲးအဖိ(Jack Dunford)စံးဝဲလု“အိဂုစု
(Arab Spring, အိဂုကမုတံဟုးတံဂဲလု
တံဆိတလဲကွံပဒိ)လုတနံအံအဖိခိနံဒု
အိထီဝဲဒုတံမုလုလုထံဂုကိုသဲးတံဆိ
တလဲအိထီဝဲဒုခွဲးသးလုပဒိလုအပု
ဆုပုဟံးတံနံနံကွံကွံအကျါဒုလဲနံ
လီ. တံစုဆုခိနံတကးတံဘုဂံဂုလု
ကီအုကွဲးဒီးထံကီအမုတံနံဒုနီထီ
ဝဲဒုလုတံဘုဂံဂုအတံဆိတလဲကွံအ
သးနံမုဝဲဒုကွဲးလုအအိဝဲဒုဒီးတံကီတံခဲ
အါမုနံလီ. တံဟံလီသးကျါမုဆုဒီးတံ
ဆဲးဂဲလီတံလုတံကယုနံလီကလုနံ
တံဘံနံဂံဂုလုကီပယီအပုမုတံလုအလီ

အိလုတံကဘုပဒုဟးဆဲးဝဲဒုတံစုဆု
ခိနံတကးဒီးတံမုထီခါ(ပုခွဲးယံ)ဆုစုဆုညါ
တစုသုတအိလုတဂုနံလီ.”

စီထုချံလုအမု ကညီတံတံစုမု
စုဒီးတံဂုထီပသီထီဝဲလု(KORD)အနံ
ရွဲနံစံးဝဲဒုလုထံနံဘံနံဘံနံစံနံအတံအဲဒီး
ဆိတရုထီဝဲဒုမုဝဲဒုတံကမုဝဲဒုတံ
ထံလီအိသကိးလုသုအဘုစုလု
အမုဝဲဒု ကီပဒိ, ကလုနံတဖုဒီးထံဂု
ကိုသဲးကရုတဖုအဘုစုလုတံကယု
လီကီပယီတံဂုကီအဂီခိဖျါထံလီက
တံတံနံလီ.

“တံကဆိတလဲဆုဒံမိနံခြံစံနံ
တဘုမုထံတံအဖိခိနံဘု, ကဘုမုဝဲဒု
အလီတံလီမံ, တံအမုအတံဒီးကဘုအိ

ဝဲဒၣ် ကိးပတီၢ်ဒီး, တဘၣ်မ့ၢ်ထဲန့ၣ်ပွဲၣ်ဒီၣ်အပ တီၢ်ဘၣ်.” အဂ့ၢ်ထူချံၣ်စံးဝဲလီၤ.

ကညီ တၢ်တိၤစၢ မၤစၢဒီး တၢ်ဂုၤထီၣ်ပ သီထီၣ်ဝဲဒၣ်မ့ၢ်ကရၢလၢအမၤသကိးတၢ်လၢတၢ် ယုသ့ၣ်ညါ မၤနီၣ် မၤယါ ကီၢ်ပယီၤ ကီၢ်ပူၤ ပူၤလီၢ် အိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဘၣ်ဘၣ်အတၢ်ဟံၣ်ဖျါဘၣ်ထွဲကီၢ် ပူၤပူၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်အံၤတကျါဘၢယုၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ် ထွဲစုကဝဲတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်လၢအအိၣ်ထီၣ်ကဒါ က့ၤဝဲလါယုၤတန့ၣ်အံၤဒီး တုၤခဲအံၤလၢကၤတၢ် သဘျူ ကရၢ ဒီး ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ် အဘၣ်စၢ လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ပူၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်က အိၣ် ၃ ကလးဂၤန့ၣ်လီၤ.

ထူချံၣ်စံးစ့ၢ်ကိးဝဲလၢပူၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ် တဖၣ်လၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤနီၣ်မၤယါအံၤအံၤတ မ့ၢ်လၢအအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ခိဖျိတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအပိ ဘၣ်ပၣ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး ကီၢ်ပဒိၣ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပ သီ ထီၣ်တၢ်မၤဒ်တၢ်ဘျီထီၣ်ထံတမၢ်ဒီးအဂၤစ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုသ့ၣ်ညါ အပူၤ ပၣ်ယုၣ်ဝဲဒၣ် က မျါလၢအဘၣ်အိၣ်ကမ့ၢ်ခိဖျိစ့ၢ်ကိး(ကိးနကါ)

ထံ တမၢ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲလဲၣ်ဂုၤအဝဲစံးဝဲလၢကမျါ လၢအဘၣ်အိၣ်ကမ့ၢ်ခိဖျိတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ် မၤအိၣ်ဒီးဝဲအါတီၤလၢတၢ်န့ၣ်လီၤယုသ့ၣ်ညါအံၤ တန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဘၣ်ဘၣ်စံၣ်ဒီးကရၢလၢအမၤသ ကိးတၢ်ဒီးကရၢအံၤမၤနီၣ်မၤယါဝဲဒၣ်, တၢ်မၤဟး ဂီၤကမျါလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ, တၢ်သုးဆူၣ်ဝဲဒၣ်ကမျါလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးအါန့ၢ် ၃,၇၀၀ တီၤစးထီၣ် ၁၉၉၆န့ၣ်လံၤလံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤအကျါ ပၣ်ယုၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မၤဟး ဂီၤသုး ဆူၣ်ဝဲဒၣ်ဒုးသီဒီးပူၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လီၢ် ၁၀၅ ဖျါဝဲ အပူၤကွံာ်တန့ၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပူၤကမျါ အါန့ၢ် ၁၁၂,၀၀၀ ဂၤဘၣ်ယုၢ်ထီၣ်ဆူၣ်လၢအ ဟံၣ်အပီၤန့ၣ်လီၤ. တနီၤယုၢ်န့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ဆူၣ်ကီၢ် ကီၢ်တၢ်, ပူၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်ဆဲးဟဲန့ၣ်လီၤ ဆူၣ်ကီၢ်ကီၢ်တၢ်လီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ကဝီၤပူၤ, ဒီးတနီၤ တခီက့ၤကဒါက့ၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်အဒုးသီ, ဒီးက့ၤ အိၣ်ဆိးကဒါက့ၤဆူၣ်တၢ်လီၢ်အဂၤတဖၣ်လၢကီၢ်ပ ယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤ ကီၢ်ပယီၤ ပူၤလီၢ် အိၣ်ကမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဝဲအါန့ၢ် ၄၅၀,၀၀၀ ဂၤလၢကီၢ် ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်တကပၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤနီၣ်မၤယါဝဲဒၣ်ပူၤ လီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဖဲတနီၤသရံၣ်ကီၢ် ခိ, မိၣ်ကီၢ်စဲၣ်, ကညီကီၢ်စဲၣ်, ကရူၣ်န့ၣ် ကီၢ် စဲၣ်ဒီးယီၤကီၢ်စဲၣ်ကလံၤထံးတကပၤန့ၣ်လီၤ.

ကွဲးဖါဖိးစံးဝဲ, “ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အတၢ် မၤဝဲဒံၣ်မိၣ်ခြးတုးတၢ်ဆီတလဲမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ် အိၣ်ဒီး တၢ်တူၢ်လီၢ် မ့ၢ်အံၤ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တးမတီၣ်(ပယီၤသုး မ့ၢ်ဒိၣ်) ယုထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကလုာ်ဖူၣ်လၢအပတုာ်တၢ်ခးတဖၣ်ကကဲထီၣ် သုးပၤကီၢ်ဆၢမ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်စုကဝဲ တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်အါထီၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်ပူၤ ပူၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်လၢကလုာ်ဖူၣ်အဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဆုၢ်ကဒါက့ၤပူၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒီး ကီၢ်ပူၤပူၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ် သး န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲလီၢ်အသး လီၤ လီၤဒီးကလုာ်တၢ်ဘၣ်လီၢ်ယုဖိးအပိ, အလီၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ယုမၤန့ၢ်တၢ်အစၢလၢတၢ် ကမၤကတၢ်ကွံာ် ကီၢ်ပယီၤ တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်လၢ အဆိအချုးသိးအသုတဖၣ်ထီၣ်ဆူၣ်ညါတဂ့ၤအ ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.” အဂ့ၢ် ကွဲးဖါဖိးစံးဝဲလီၤ.

တၢ်ဖိၣ်တမျၢၣ်ပူၤကွံာ်ဖိဖဲမဲဆိး

ကွဲးကလုာ် . လါနီထီၣ် ၉သီ နီၣ်ဝုဘၣ် ၃, ၂၀၁၁

မဲဆိးဝုၢ်, ကီၢ်ပယီၤ ပူၤခိ အိၣ်ကီၢ် အကွံာ် စံၣ်ဒံၣ်စံၣ်တီၤထီၣ်ကွံာ်လၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ် ထီၣ်အံၤလၢမဲၢ်တီၢ်ကသံၣ်သရၣ်မုၣ်စ့ၣ်သံၣ်ယး မိၣ်အပူၤကွံာ်ဖိဒီးကသံၣ်သရၣ်မုၣ် ၃ကဘၣ်တၢ် ဂုၢ်န့ၢ်ဆူၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပူၤ ၂၈အဂ့ၢ်ခွၣ် အၣ်စံၣ်တၢ်ကစီၣ်ဟံၣ်ဖျါဝဲလဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၂သီ အနံၤန့ၣ်လီၤ.

စံၣ်ဒံၣ်စံၣ်တီၤထီၣ်ကွံာ်(Children Development Center-CDC)လၢအအိၣ်ဖဲ

ကီၢ်ကွံာ်တၢ်, မဲဆိးဝုၢ်, မဲၢ်တီၢ်ကသံၣ်သရၣ်ခံ ဂၤဒီးစံၣ်ဒံၣ်စံၣ်ကွံာ်ဖိတဂၤဟဲထီၣ်ကွံာ်အဆၢကတီၢ် တချုးတုၤကွံာ်ဘၣ်အခါ တၢ်ဂုၢ်န့ၢ်ဆူၣ်အတၢ်ဖိ တၢ်လံၤလၢပူၤခံဂၤကတီၢ်တၢ်လၢကွံာ်တၢ်ကွံာ် ဟံးန့ၢ်တၢ်အဆၢကတီၢ်မၤအဝဲသ့ၣ်ဆုၣ်နီၤဒုးန့ၣ် ဝဲလၢဒီးမၤပူၤမၤဖုးအဝဲသ့ၣ်ဟံး ကွံာ်လီၤတဲစိခံ ဖျါ, မဲခရၣ်တဖျါ, ကွံာ်တၢ်စ့ ၁၀၀၀ ဘး, ကသံၣ်လံာ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယါဒီးတၢ်ကူတၢ်သိးခံ စူၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဂ့ၢ်န့ၢ်ဆူၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်အ တဂၤဂုၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးအဝဲတဂၤအိၣ်ခိး တၢ်လၢသီလုၢ်ပူၤဒီးဒုးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကွံာ်အဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးတၢ်ဂုၢ်အံၤဖဲဂီၤခိ ၅န့ၣ်ရံၣ် တၢ်လၢဒုးသ့ၣ်ညါဝဲမဲဆိးပၤကီၢ်ပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဖဲမ့ၢ်န့ၢ်ခိ ၁၀န့ၣ်ရံၣ်ဆၢကတီၢ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်က့ၤ သီလုၢ်တခိၣ်အသီလၢဒီးလၢသီလုၢ်ပူၤပၤကီၢ် ထံၣ်န့ၢ်က့ၤဝဲဒၣ်ခဲမရၣ်ဒီးလီၤတဲစိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ် ဆၣ်ပၤကီၢ်တဟ့ၣ်ကဒါက့ၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဖိ တၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်ဟံၣ်ဖျါဝဲလၢဖဲ လါနီၣ်ဝုဘၣ် ၃သီ အနံၤ ကွံာ်တၢ်ပၤကီၢ်ထံၣ်ဝဲဒၣ်ပူၤလၢ အဂ့ၢ်န့ၢ်ဆူၣ်တၢ်တဂၤအိၣ်တၢ်ဒီးတဂၤတၢ်မ့ၢ်ဖိၣ် န့ၢ်က့ၤအံၤမးတၢ်ကဟ့ၣ်ကဒါက့ၤပူၤကွံာ်ဖိဒီး ကသံၣ်သရၣ်ခံဂၤအတၢ်ဖိတၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ.

ဒဲန့ၣ်အသိးတၢ်ကစီၣ်ဟံၣ်ဖျါကဒီးဝဲလၢ တၢ်မၤအသးဖဲအံၤတအိၣ်နီတဘျီလၢစံၣ်ဒံၣ်စံၣ် အကွံာ်ကရၢပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဂျီၣ်ဂါၣ်တီၣ်

အမဲရကၢစံးအသးဆူၣ်ထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤတၢ်ဆီတလဲအဖီခိၣ်

ကျဲးတလျှ် . လိယူထီၣ် ၁၁၁
နီၣ်ဝဲဘၣ် ၆, ၂၀၁၁

အမဲရကၢအခၢၣ်စးစံးဝဲဒၣ်ဖဲလိယူထီၣ်ဝဲဘၣ် ၄ သီအနံၤလၢအဝဲဒၣ်အသးမံးတၢ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်အသးခိၣ်ဖျိကီၢ်ပယီၤတၢ်ဆီတလဲအဖီခိၣ်ဒီးအၢၣ်လီၤဝဲဒၣ်လၢကယုကျဲးအသီလၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤအါထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးလီၤစ့လၢကဒုးအိၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆီတလဲအကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ပျဲ န့ၣ်လီၤဝဲဒၣ် အမဲရကၢထံၣ်ဂျီၣ်ဂါၣ်တီၣ်အနီၣ်ၣ်စၢလၢအမူဒါဘၣ်ထွဲပုၤခွဲးယၢ် ဝဲး ဖီးစနာၣ်(Mike Posner)န့ၣ်လီၤ. ဝဲး ဖီးစနာၣ်မ့ၢ်အမဲရကၢအခၢၣ်စးလၢဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အတၢ်မၤထီၣ်ဝဲဒၣ်ကလုၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီးထံၣ်ဂျီၣ်ဂါၣ်သးပုၤယိၣ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအတၢ်ဟဲလၢကီၢ်ပယီၤတဘျီအံၤစံးဝဲလၢအထံၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆီတလဲအပနီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

“တၢ်ဆီတလဲအပတီၢ်အပနီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်တနီၣ်န့ၣ်လီၤ. အလီၤအိၣ်လၢပကဘၣ်ဆဲးလဲၤဆူညါဒ်တၢ်လၢတၢ်ဟ်ပနီၣ်တ့ၢ်အီၤ, တၢ်လၢတၢ်မၤတ့ၢ်အီၤဒီးတၢ်လၢတၢ်မၤတ့ၢ်အီၤတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤ, ဒီးပကဘၣ်ဆဲးသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်လၢတၢ်န့ၣ် အဖီခိၣ်လီၤ.” အဂ့ၢ် ဖီးစနာၣ်စံးဝဲခိၣ်ဖျိအမဲရကၢထံၣ်ဂျီၣ်ဂါၣ်ဝဲဒၣ်အတၢ်မၤနီၣ်မၤယါန့ၣ်လီၤ.

ဖီးစနာၣ် ဟဲ သကိး ဆူ ကီၢ်ပယီၤဒီး ဒဲး မ့ၢ်ဒဲး(Derek Mitchell)လၢအမ့ၢ်အမဲရကၢအခၢၣ်စးလီၤဆီဆူကီၢ်ပယီၤန့ၣ်လီၤ. အမဲရကၢအခၢၣ်စး ဒဲးအတၢ်ဟဲဆူကီၢ်ပယီၤအံၤမ့ၢ်အတၢ်ဟဲသဘျီတဘျီစးထီၣ်တနီၣ်အံၤလါစးပထုဘၣ်, စးထီၣ်ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ထီၣ်အသီတဖုန့ၣ်လီၤ.

ဝဲး ဖီးစနာၣ်, ဒဲး မ့ၢ်ဒဲး, ဒီး ဒီးအိၣ်ဆါစူးက့ၢ်. တၢ်ဂီၤ-AP

မ့ၢ်ဒဲးစံးဝဲလၢအမဲရကၢကီၢ်ခိၣ်ဘဲး ဒဲး အိၣ်ဘါမါအပဒိၣ်လၢအမဲဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤ စး ထီၣ် ၂၀၀၉ န့ၣ်လဲၤလဲၤ ကမၤသကိးတၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤလၢတၢ်ဆီတလဲဆူညါအဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်တၢ်ကထုးကွံာ်မ့ၢ် ကျိၤဝဲ ကွံာ် ကး တံာ် ထီၣ်ဒါ ကီၢ်ပယီၤတခီ ကဘၣ်ဟဲလၢအမဲရကၢခိၣ်ကြးန့ၣ်လီၤ.

ဝဲး ချီတၢ် (အမဲရကၢပဒိၣ်) အတၢ်ဟ်သးဆီတလဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢအတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်သနံးဆူကီၢ်ပယီၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အလီၤအိၣ်လၢပကဘၣ်ဆီကမိၣ်လၢတၢ်ဆီတလဲအဖီခိၣ်ပကမၤဖဲလဲၣ်. ဒ်ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဆီတလဲအသး, ပမၤစၢဆီၣ်ထွဲသ့, အိၣ်လၢအလီၤခံးဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအါထီၣ်တၢ်ဆီတလဲအဂ့ၢ် မ့ၢ်ဒဲးစံးဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ဟဲတဘျီအံၤ မ့ၢ်ဒဲးစံးထံၣ်လိာ်စ့ကီးဒီးဒီးအိၣ်ဆါစူးက့ၢ်ဒီးတဲဘၣ်ယးဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးလီၤစ့ကိၣ်လိာ်အဆဲးလၢတၢ်ကဒုးလီၤဝဲဒၣ်ပုၤထုစံာ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤလၢအတၢ်ဟဲန့ၣ်စ့လၢ

အဝဲသ့ၣ်ကသ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်အိၣ်မူအကီၢ်န့ၣ်လီၤ. အမဲရကၢကီၢ်ချၢတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဝဲဒၣ်က့ၢ်အတၢ်မၤအိၣ်တ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤလဲဘၣ်ဆၣ်အဲၣ်ဒီးဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကမၤလဲၤထီၣ်အီၤဆူကလုၣ်န့ၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပူၤအဂ့ၢ် မ့ၢ်ဒဲးစံးဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကတီၢ်အံၤကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အတၢ်ဟ်သးဆီတလဲတခါလၢအပတုာ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကဘျီထီၣ်ထံတမၢၣ်လၢတရူးကူၣ်ပနီၣ်ကဘျီထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢကမ့ၢ်ကီၢ်စံာ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. အမဲညါပျါလီၤဝဲဒၣ်ထံၣ်ဂျီၣ်ဂါၣ်သးပုၤယိၣ်ဖိတနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖီးစနာၣ်စံးဝဲဒၣ်လၢအဝဲတုာ်လီၤဝဲဒၣ်ကီၢ်ပယီၤအတၢ်ပျါကွံာ်ထံၣ်ဂျီၣ်ဂါၣ်သးပုၤယိၣ်ဖိအါန့ၢ် ၂၀၀ ၈, ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆဲးယုထီၣ်ဝဲဒၣ်ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်လၢကပျါကွံာ်ထံၣ်ဂျီၣ်ဂါၣ်သးပုၤယိၣ်ဖိလၢအအိၣ်တ့ၢ်တဖၣ်ခဲအံၤ, အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဟံးန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်ဂံၢ်ထံးတနီၣ်လၢ အ့ၣ်အဲဖံၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့

ဘီမုၢ်စါဖျိၣ်ကရုဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢယိၣ်ဖိ ၁၅ဂၤဒုၣ်တၢ်အိၣ်အဖိခိၣ်

ကွၢ်ကလုာ် . လါနီထီၣ် ၁၂သီ
နီၣ်ဝုဘၣ် ၉, ၁၀၁၁

ဘီမုၢ်စါဖျိၣ်ကရုအပုၤဒွဲးယၢ်ခၢ်စး
ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤ
ယိၣ်ဖိလၢအဒုၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်ပဒိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤ
အပုၤဘၣ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ
အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၈ သီအနံၤဘီမုၢ်စါ
ဖျိၣ်ကရုအခၢ်စးဆူၣ်ပယီၤဘၣ်ထွဲပုၤဒွဲးယၢ်
ထီၣ်မါအီၤကွၢ်ယၤ ခုၤထၢန့ၣ်(Tomas Ojea
Quintana)ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢအဝဲဒုၣ်ဘၣ်ယိၣ်
တၢ်လၢထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိလၢအဒုၣ်တၢ်အိၣ်
လၢယိၣ်ပုၤဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ထီၣ်ပဒိၣ်ဒီးသီခါ
အုၤကၤဘၢရံၤအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချလၢအလိၣ်
ဘၣ်တၢ်ကကွၢ်ထွဲအီၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခုၤထၢန့ၣ်စးဝဲလၢအဝဲန့ၣ်ဘၣ်တၢ်က
စီၣ်လၢထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိ ၁၅ ဂၤဖဲတယံၣ်
ဒီးဘၣ်ဒီးခဲအံၤဒုၣ်တၢ်အိၣ်အဖိလၢအုၤစ့ၣ်(နီၣ်တၢ်မုၢ်)
ယိၣ်ပုၤလၢတၢ်ထီၣ်ပဒိၣ်ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်အါဂီၢ်ဒီးအဝဲ
သ့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဆါအီၤဒီးတၢ်တဟ့ၣ်အီၤအဝဲ
သ့ၣ်ထံဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခုၤထၢန့ၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ်အတၢ်ဘၣ်
ယိၣ်လၢသီခါအုၤကၤဘၢရံၤလၢအဘၣ်တၢ်ဒုးယၢ်
လၢကလုာ်ဂၢ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချတၢ်
အိၣ်သးစ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခုၤထၢန့ၣ်စးဝဲလၢသီခါ

အံၤဘၣ်တၢ်တီၢ်အီၤဒီး
တူၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါဒီးလိၣ်
ဘၣ်တၢ်ယါဘျါအီၤလၢ
အချန့ၣ်လီၤ.

ခုၤထၢန့ၣ် ဒုး
သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဝဲဒုၣ်ကီၢ်
ပယီၤပဒိၣ်လၢကဘၣ်
မၤဝဲဒုၣ်ထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သး
ပုၤယိၣ်ဖိဘီမုၢ်ထံၣ်ကီၢ်
အတၢ်ပၣ်နီၣ်တၢ်မၤ
ဝဲဒုၣ်ထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိအသိးန့ၣ်လီၤ.

ခုၤထၢန့ၣ်ယုထီၣ်ဝဲဒုၣ်ပဒိၣ်လၢကပျါ
ကွၢ်ထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိခဲလၢကီၢ်ဒီးယုထီၣ်စ့ၢ်
ကီၢ်လၢကယိၣ်ထံၣ်တၢ်မၤဆါတၢ်မၤအထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သး
ပုၤယိၣ်ဖိလၢအကဲထီၣ်သးခဲအံၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိးဖဲအပုၤကွၢ်လါနီၣ်ဝုဘၣ်
၇ သီအနံၤပုၤဒွဲးယၢ်ကရုအဲၣ်မံၤနးစထံၣ်
အုၣ်ထၢၣ်န့ၣ်စန့ၣ်ယုထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ်လၢကီၢ်ပယီၤပ
ဒိၣ်ကပတုၣ်အတၢ်မၤဆါဝဲဒုၣ်ထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤ
ယိၣ်ဖိ ၁၅ ဂၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိ ၁၅ ဂၤအံၤစး
ထီၣ်ဒုၣ်တၢ်အိၣ်ဖဲလါအီးကထီၣ်ဘၣ် ၂၆ သီ
ခိဖျိပဒိၣ်တၢ်မၤစ့ၢ်လီၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်လီၤဘၣ်
ယိၣ်အနီၣ်ဘၣ်, မ့မုၢ်ပုၤမၤကမၣ်ကီၢ်ဖိတခီပ
ဒိၣ်မၤစ့ၢ်လီၤန့ၣ်ဝဲအလီၤဘၣ်ယိၣ်အနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

အီၤကွၢ်ယၤ ခုၤထၢန့ၣ်

ထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ထီ
ဒါအံၤအဖိခိၣ်ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖုးအီၤအဝဲသ့ၣ်
ထံဘၣ်တူၤလၢလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၂ သီန့ၣ်လီၤ.
တၢ်အံၤအယိၣ်အကျါခံၤဖဲလါနီၣ်ဝုဘၣ်ထီၣ်
တသီအနံၤဘၣ်တၢ်ဆုၢ်အီၤဆူၣ်တၢ်ဆါပံၣ်ဒီးအ
ဂၤ ၈ ဂၤတခီဘၣ်တၢ်ဒုးယၢ်လၢတၢ်ဒုးယၢ်လၢ
ယိၣ်ပုၤဒုးယၢ်ထံၣ်အလီၤလၢအကိးဝဲလၢ
“ထံၣ်တၢ်ဒုးယၢ်”န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးယၢ်အလီၤ
အံၤကစီၤထီၣ်ဝဲ ၁၀ ခိၣ်ယီၤဒီးလဲၣ်ဝဲဒုၣ် ၇ ခိၣ်
ယီၤ, ပဲတြီတအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ တ
န့ၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်အဘၣ်သီ, လီၤမံၤဒီးနီၣ်ဒုၣ်လဲၣ်
တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

အပုၤကွၢ်လါအီးကထီၣ်ဘၣ်ကီၢ်ပယီၤ
ပဒိၣ်ပုၤကွၢ်ဝဲဒုၣ်ထံၣ်ဂၢ်ကီၢ်သးပုၤယိၣ်ဖိအိၣ်ဝဲအ
ဂၤ ၂၀၀ ဘျီၣ်န့ၣ်လီၤ.

အုၤရှၢထံၣ်ဒိၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အခိၣ်ထံး

ကွၢ်ကလုာ် . လါနီထီၣ် ၁သီ
အီးကထီၣ်ဘၣ် ၂၇, ၂၀၁၁

ထံၣ်လီၤသကၤကစၢ်လၢအအိၣ်လၢ
ဟ့မလုယၢ်ကစၢ်တူၢ်ရဲၣ်တဖၣ်လၢအဒုးအိၣ်
ထီၣ်ထံၣ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤဖးဒိၣ်အါဘီလၢအုၤရှၢအပုၤ“ပျံ

ထီၣ်ဝဲဒုၣ်”, ခိဖျိမုၢ်ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤဒီးတၢ်ဆါ
ကတီၢ်တၢ်ဆီတလဲအဂ့ၢ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါဟ်ဖျါ
ထီၣ်ဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤလၢတၢ်ယုသ့ၣ်ညါစး
ထီၣ် ၁၉၆၁ ဒီး ၂၀၀၈ အဘၣ်စၢဟ်ဖျါထီၣ်
ဝဲဒုၣ်သန့လၢအကွၢ်စ့ၢ်ဝဲဒုၣ်တၢ်ကသုၣ်ကသံး

၁၁၁ တီၤထံၣ်န့ၢ်ဝဲဒုၣ်လၢတၢ်ကီၢ်အါထီၣ်ဝဲဒုၣ်
အနီၣ်ထီၣ်ယုတူၤဝဲဒုၣ် ၁.၇၃ စဲၣ်လၢၣ်စံၣ်ယၢ်
လၢတၢ်လီၤလၢအကစီၤထီၣ်ဝဲဒုၣ် ၄,၀၀၀ မံ
ထၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအဖိခိၣ်ကစၢ်ထံၣ်လီၤသ
ကၤ ၉၉၉ တီၤလၢတၢ်တြီၤပုၤတတီၤဟးဂီၤလီၤ
ယုကွၢ်ဝဲဒုၣ်အိၣ် ၁၃၀ စကွဲကံလိမံထၢၣ်ဝးဝး
ဖဲ ၁၉၈၁ ဒီး ၂၀၀၁ နီၣ်အဘၣ်စၢန့ၣ်လီၤ.
အုၣ်အဲၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့ဟ်ဖျါဝဲဒုၣ်

လါပျူဘၣ်မူဘၣ်ဒါလါအထူးထီၣ်တၢ်ဟ်ဖျါအံၤ စံးဝဲလါ “တၢ်ဆီတလဲအံၤအဖီခိၣ်လါဘၣ်ယီၣ် အါန့ၢ် တၢ် အိၣ်သး ဒ်အညီ န့ၢ် လါ အဖး ပလီၢ် ဝဲဒၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်ဖဲဒၣ်တၢ်လီၢ်အံၤန့ၢ်လါ.

တနံၣ်အံၤ ကီၢ် ကျီၣ်တဲၣ်ဒီး ကီၢ် ပယီၤ ကွၢ်ဆၢၣ်ခဲၣ်ဘၣ်ဒီးထံဒိၣ်ခိၣ်ယွၤဖးဒိၣ်န့ၢ်လါ. လါကီၢ်ပယီၤခၢၣ်သးမကူကီၢ်ခိၣ်အပူၤခိၣ်ဖျါတၢ်ဖျါ ထံဒိၣ်တပျီၤဖဲအ့ၢ်ရၣ်ဝဲတံၣ်ထံကျိအသိပျါအါ န့ၢ် ၂၀၀ ဂၤသံဝဲလါအီးကထိဘၣ် ၂၀ သီ န့ၢ်လါ.

ထံကျိဖးဒိၣ်ဒ်အမ့ၢ် ကဲကွဲး, ဝဲခိၣ် (ကီၤလီၢ်ကျိ)ဒီးအ့ၢ်ရၣ်ဝဲတံၣ်(ပျါလီၢ်ကျိ)မ့ၢ် ထံကျိလါအစိးခံယွၤလါဝဲဒၣ်လါ ထံဘဲး ကစၢ် တူၢ် တဖၣ် လါတၢ် သ့ၣ်ညါ ဘၣ် လါ အမ့ၢ် တၢ် လီၢ်လါဟီၣ်ခိၣ် ချါ အဖီ ခိၣ် ဟ်ဖျါဟ် ကီၤ ယၢ် ဝဲဒၣ်ထံအါကတၢ်န့ၢ်လါ. ထံကျိဖးဒိၣ်သါ ဘီအံၤဖးမူဝဲဒၣ်ပျါလါအကကွၢ်တဖၣ်လါအ့ၢ် ရှါ အပူၤန့ၢ်လါ. ခိၣ်ဖျါထံလါသကတဖၣ်ယွၤလါ

ဟ့မလုယၣ်ကစၢ်တူၢ်ရဲၣ်. တၢ်ဂီၤ-အ့ၢ်ထၢၣ်န့ၢ်

အသိနီၣ်ဒီးထံကျိတဖၣ်ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးထံ အတၢ်ယွၤလါအါထီၣ်, ဘၣ်ဆၢၣ်ဖဲထံလါသ

ကတဖၣ်အံၤမ့ၢ်လၢကွၢ်တခိတၢ်ကီၢ်လုထီၣ်က ဝိၣ်ထွဲထီၣ်ဝဲဒၣ်အခံန့ၢ်လါ.

မ့ၢ်ပီၢ်ပီၢ်ထီၣ်ဖဲမ့ၢ်ဝဲတံၣ်

ကွၢ်ကလုာ် . ဆံးဆၢၣ်လါလါ ၁၃သီ အီးကထိဘၣ် ၂၅, ၂၀၁၁

မ့ၢ်ပီၢ်တဖျါပီၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲကီၢ်ပယီၤ- ကီၢ်ကျီၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆါ ရါမတံ(မ့ၢ်ဝဲတံၣ်)ဝဲလါအ ဘျးဒီး ပံၣ်ခဲၣ်ဖျါ(ကွဲးဖိးပၣ်တံၣ်) အဝဲအးဖဲ က ပီၤ ၄, ဖဲလါအီးကထိဘၣ် ၂၄ သီ အနံၤဘၣ် ဒိဝဲဒၣ်သီခါတပါန့ၢ်လါ.

ပျါ ဝဲဖိ တက စံးဘၣ် ဘၣ်ဘၣ် စံၣ် ပ ယီၤကျိတၢ် ကစီၣ်လါမ့ၢ်ပီၢ်အံၤပီၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲ ကွဲးဖိးအရူ ဖဲ တၢ်ဘျုးညၣ် ရၣ် ကီၣ်ကပ န့ၢ်

လါ. ဒ်န့ၢ်အသိးတၢ်ထံၣ်န့ၢ်စ့ၢ်ကီးမ့ၢ်ပီၢ်အက တဖျါဖဲပုတမ့ၢ်အး “မ့ၢ်န့ၢ်အ့ၢ်” န့ၢ်လါ.

မ့ၢ်ပီၢ်အံၤပီၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါကတီၢ် လါကီၢ်ပယီၤကအိးထီၣ်ကဒါက့ၤဝဲအကီၢ်ဆါတၢ် ကူၣ်လဲမကတၢ်အတိးဒီးကီၢ်ကျီၣ်တဲၣ်လါအကး တံၢ်ယၢ်ဝဲလါကတီၢ်ဖးယံၣ်န့ၢ်လါ.

ပျါဝဲထံနီၤဖးတၢ်ဝဲထံနီၤဖးဝဲလါခိၣ်ဖျါ လါမ့ၢ်ပီၢ်ပီၢ်ထီၣ်အသိကီၢ်ပယီၤအတၢ်အါလါ ဝဲဒၣ်ကီၢ်ကျီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်လါ ကအိးထီၣ် ကဒါက့ၤ ကီၢ်ဆါတၢ်ကူၣ်လဲမကတၢ်အံၤသးဝဲတၢ်ဆါကတီၢ် သ့ဝဲန့ၢ်လါ.

ထံလီၢ်ကီၢ်ပု

တၢ်ဒုးကထီၣ်ပယီၤသး သံ ၁၃ ဂ

ကွၢ်ကလုာ် . ဆံးဆၢၣ်လါလါ ၁၂သီ အီးကထိဘၣ် ၂၄, ၂၀၁၁

ဒ်ခဲၣ်ဘၣ်အ့ၢ်သးဟ်ဖျါထီၣ်အသး ဒီး ကညီဒီးကလုာ် တၢ် ထုၣ်ဖျါ သး မုၢ်ဒိၣ်ဒီး ကီၢ် ပယီၤကွီၣ်ဖဲသး(အ့ၢ်ဘၣ်အဲဖဲဒ်အဲဖဲ)အသးခိး ခးဝဲဒၣ်ပယီၤသးဖဲလါအီးကထိဘၣ် ၂၁ သီ အနံၤဖဲကီးတရံးကီၢ်ဆၢၣ်, ဖူ ပျါယၢ်ကီၢ်ရၣ်ဖဲ သ့ၣ်ဘီဘီဒီးတီၣ်န့ၢ် သဝီဘၣ်စၢၤတဘျီ ပယီၤ သးသံ ၁၃ ဂဒီးဘၣ်ဒိဝဲဒၣ် ၄ ဂန့ၢ်လါ.

တၢ်ကထီၣ်သးအံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဖဲကညီဒီး ကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျါသးမုၢ်ဒိၣ်သးရၣ် ၁၀၃, ဒ် ခဲၣ်ဘၣ်အ့ၢ် ၉၀၉ ဒီး ကီၢ် ပယီၤကွီၣ်ဖဲ အသးဒီး ပယီၤသးခိၣ်ချာသးရၣ် ၂၀၅ န့ၢ်လါ. တၢ်ဒုး ကထီၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲမုၢ်န့ၢ် ၇ န့ၢ်ရံၣ်ဘျီန့ၢ်လါ.

ကီၢ်ပယီၤ-ကီၢ်ကျီၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆါ မ့ၢ်ဝဲတံၣ်တီၤ. တၢ်ဂီၤ-အ့ၢ်ထၢၣ်န့ၢ်

ပျူပးလံာ်ပိအသန့ၣ်

တၢ်ကွဲးလၢသန့ၣ်အံၤအပူၤတဖၣ်မုၢ်ဒုၣ်ပျူကွဲးလံာ်အကစၢ်ဒုၣ်ဝဲအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံသးခိၤလီၤ.

ကိုသရၣ်မုၢ်နံၤအတၢ်ဘၣ်ယိၣ်

H.V.Karen
နီၣ်ဝုဘၣ် ၃, ၂၀၁၁

ဘီမုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢဟံပနီၣ်ဝဲဒုၣ်လၢတနံၣ်အံၤကိုသရၣ်မုၢ်နံၤအတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျူမုၢ်ဝဲ, “ကိုသရၣ်လၢမုၢ်ခွါတၢ်ထဲသိးတုၤသိးအဂီၢ်”ဘၣ်ဆၣ်မုၢ်မုၢ်တၢ်မၤလၢကပီၤဟီၣ်ခိၣ်ဖျိၣ်ကိုသရၣ်မုၢ်နံၤတနံၣ်အံၤဖဲထါမဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ကဒုဖဲကဝီၤလၢကီၣ်တဲၣ်ကလံၤထံးကီၢ်ဆၢဖဲလါအိးကထိဘၣ်အလၢကတီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢဖဲလါလၢကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဖိၣ်ကတၢ်တခီမုၢ်ဝဲဒုၣ်ကိုသရၣ်တအိၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ၁၉၉၄ နံၣ်လံၤလံာ်ကိးနံၣ်ဖဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢဒီဘၣ်တၢ်မၤလၢကပီၤဝဲဒုၣ်ကိုသရၣ်မုၢ်နံၤဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၅ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ. “တၢ်မၤလၢကပီၤကိုသရၣ်မုၢ်နံၤမုၢ်တနံၤလၢအလီၢ်အိၣ်လၢကိုသရၣ်တၢ်မၤသန့ၣ်မုၢ်တၢ်မၤလၢအဟ့ၣ်ဝဲဒုၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုလၢအအိၣ်ဒီးအကံၢ်အစီလၢကိးပတီၢ်ဖဲအဂ့ၢ်”ဘီမုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သု, ဝဲအုၣ်ဒီးလုၢ်လၢတူသန့ကရၢ(UNESCO - United

hisvoiceforthekaren@gmail.com

Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization)ဟံဖျါဝဲန့ၣ်လီၤ. တနံၣ်အံၤဘီမုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢဟံပနီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျူဖဲတၢ်မၤလၢကပီၤကိုသရၣ်မုၢ်နံၤလၢ “ကိုသရၣ်လၢမုၢ်ခွါတၢ်ထဲသိးတုၤသိးအဂီၢ်”ဘၣ်ဆၣ်မုၢ်မုၢ်တၢ်အိၣ်သးလၢထါမဟ့ၣ်တခီတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျူလၢအဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ဆၢဖဲလါဘၣ်ဝဲနီၢ်နီၢ်လီၤဆိဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်အံၤ, လၢထါမဟ့ၣ်ဖဲကဝီၤပူၤစးထီၣ်လၢကိုထီၣ်ဘူးထီၣ်လၢကိုကပျီတၢ်ဂ့ၢ်ကွဲးစးမၤပျူအီၤတနံၣ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါကိုသရၣ်လၢအကံၢ်အစီထီၣ်ဘးတအိၣ်ဘၣ်မုၢ်ဝဲဒုၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်နီၢ်နီၢ်တခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢထါမဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ကဒုဖဲဖျါဝဲလၢဖဲအပူၤကွၢ်လါစးပထုဘၣ် ၂၀၁၀ အပူၤကွၢ်န့ၣ်ကိုသရၣ်အိၣ်ဝဲ ၁၂၃ ဂၤလၢတီၤဆဲးတုၤလၢတီၤထီ, ဘၣ်ဆၣ်တနံၣ်အံၤလါစးပထုဘၣ်အပူၤကိုသရၣ်အိၣ်ဒုၣ်ထဲ ၈၈ ဂၤန့ၣ်လီၤ. န်ကိုသရၣ်လၢထါမဟ့ၣ်ဟံဖျါဝဲအသိးခိဖျိလၢကမုၢ်သဘျူကရၢမၤဖျါလီၤကိုသရၣ်လါလဲ, ဒီးတၢ်ပျူတၢ်ကလံၤထီၣ်အဖိခိၣ်, ပျူဖျါအတၢ်သးဝဲလၢကဟ့ၣ်လီၤအသးဒီးကဲကိုသရၣ်န့ၣ်စ့ၤဝဲလီၤ.

သရၣ်ဟဲန့ၣ်ထူလၢအမုၢ်ထါမဟ့ၣ်ကူၣ်သုမုၢ်ခိၣ်စံးဝဲ, “အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်လၢဖဲဒုၣ်အိၣ်အုၣ်(ZOA)ကမၤဖျါလီၤကဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲဆူညါန့ၣ်လီၤ. “ဖဲဒုၣ်အိၣ်အုၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤလၢကဆိၣ်ထွဲဝဲဒုၣ်ကိုသရၣ်တဂၤ ၄၀၀

hisvoiceforthekaren@gmail.com

“ယဒီးယပုကိဖိတဖဉ်”

(တၢ်ကွဲးမၤလၢကပိဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ကိသရၣ်မုၢ်န့ၣ်)

တံနီ(သဝီတါ)
နီၣ်ဝုဘၣ်, ၂၀၁၁

၁၉၉၆ တၢ်မၤလိနီၣ်မုၢ်တၢ် ဆၢကတီၢ်
ဖဲယကဲးဒီးကိသရၣ်ဖဲမၤလးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲက
ဝါနီၣ်ဂံၢ်(၁)တီထီၣ်ကိအခါန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ယမုၢ်တၢ်
ပၢ်ဆၢကိသရၣ်တကၤအသိးအါစုအါဘျီန့ၣ်ယ
တဲသကိးကျၢၤခိကျၢၤယုတၢ်ဒီးယပုကိဖိပု
တီၤ, တီတဆံဖိတဖဉ်ပတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်
ယးပယီၤသုးပဒိၣ်အတၢ်ပဲထီၣ်မၤအါမၤသီတၢ်
လၢပဒုသဝီလဲၣ်အဂ့ၢ်ပပုကလုၢ်တဖဉ်ဘၣ်
တၢ်မၤကိၢ်မၤဂီၤမၤသံမၤဆါအီၤလၢကျဲးလဲၣ်အ
ဂ့ၢ်, ဒီးတဘျီဘျီပတဲသကိးပတၢ်ပၢ်ဆၢအတၢ်
အိၣ်သးအဂ့ၢ်တဖဉ်လီၤ. တဘျီဘျီပတဲသကိး
တၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ် အံၤလၢပကိတီၤဖးပူၤ, တဘျီပတဲ
သကိးအီၤလၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံးဝဲခိၣ်ထံးဖဲပထံၣ်
လိာ်ပသးကတီၢ်သကိးတၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်တီၤအ
ခါန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးဒီးပယီၤသုးတဖဉ် အတၢ်ပဲ
ထီၣ်မၤအါ မၤသီတၢ်အဖိခိၣ် တၢ်လၢယ အဲၣ်ဒီး
သ့ၣ်ညါဘၣ်သးတမံၤန့ၣ်မုၢ်ဝဲ “လၢယပုကိဖိတ
ဖဉ်အသးပုမုၢ်အတၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ဝဲလဲၣ်. ဒီး
ခါဆူညါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ပညိၣ် တီၢ်ဟံတၢ်
မနုၤတမံၤအိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လဲၣ်” အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အဂ့ၢ်အယံၤဒီးသိးယဘုးထုးထီၣ် န့ၣ်
အဝဲသ့ၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်မ့ၢ်အိၣ်လီၤဘၢလၢအ
သးပုတဖဉ်ဆူခိကန့ၢ်အဂီၢ်ယဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်
တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီခံခါလၢအမုၢ်ဝဲ “မုၢ်န့ၣ်လၢအမၤဖိၣ်
ယသးတဖဉ်” ဒီး “ယတၢ်တီၢ်ဟံခါဆူညါ”ဒီး
ယမၤအဝဲသ့ၣ် ယုထၢတခါခါဒီးကွဲးဆီရဲၣ်လံာ်
လၢအတီၤပူၤလီၤ. ခိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ကွဲးအဖိ
ခိၣ်ယဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဟံ
သးအစၢတနီၤမုၢ်ဒ်အဖိလံာ်အသိးအံၤလီၤ.
“...ဖဲယသးအိၣ်(၁၂)န့ၣ်ယအိၣ်ဒီးလၢယသဝီ
အခါတန့ၢ်တခိၣ်ပယီၤသုးတဖဉ်ပဲထီၣ်ဆူယ
သဝီအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤ. ပုသဝီဖိတဖဉ်ပုတၢ်ဒီး

လုၢ်ကွံာ်ဝဲချဲ သးဒီးဘၣ်ဆၢမုၢ်ယဖုတကၤန့ၣ်အ
သးပုလုၢ်တကဲအါအါဘၣ်အယံၤပယီၤဖိၣ်ချးန့ၢ်
အီၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်ပယီၤသုးဖိတဖဉ်ဖိၣ်စၢယာ်အီၤမၤ
အၢ်မၤဆါအီၤအကလုၢ်လုၢ်ဝဲပယီၤန့ၣ်လီၤအီၤဆူ
ဟီၣ်ခိၣ်ပုဒီးတၢ်ဘၢမုၢ်ဒီးကွံာ်အီၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်လီၤ.
တၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤကဲထီၣ်တၢ်မၤဆါယသ့ၣ်ယသး
တုၤအၢ်လဲၣ်ယတဲက့ၤတသ့ယတဲက့ၤတဘၣ်လၢ
တုၤမုၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤလီၤ. မုၢ်ပဝဲဒၣ်တခိပဘၣ်
ဟးအိၣ်ခူသ့ၣ်က့ၤဆူမုၢ်တြီၤကီၢ်ရၣ်ပုၢ်မုၢ်သီထီ
အပူၤတန့ၢ်တပူၤတန့ၢ်တပူၤထီၣ်ဂံၢ်ဆီမံၤအသိး
လီၤ. တဘျီဘျီပတဲအိၣ်ဘၣ်မုၢ်ဘၣ်. မံၤလၢမုၢ်န့ၣ်
ခိယပုၢ်ဆံးတဖဉ်ဟီၣ်မုၢ်လၢပစၢအ့ၣ်တၢ်ဟံဖုး
အယံၤလီၤ. တၢ်အံၤမုၢ်န့ၣ်လၢအမၤဆါယသးဒီး
မၤဖိၣ်ယသးလီၤ.” (လၢ-နီၢ်ဆၢကမ့ၢ်)

“...ဖဲယအိၣ်လၢယသဝီအခါ, ဘၣ်တန့ၢ်တခိၣ်
ကျိဖိကျိဖးဒိၣ်တဖဉ်သီၣ်ထီၣ်, ကဘီယုၤဟဲ
ကွံာ်လီၤမုၢ်ပိာ်, သဝီဖိတဖဉ်စံၣ်မုၢ်ပုၢ်ဖဲအခိၣ်
တီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. ယဲတခိယမိယပုၢ်စိၣ်ခူသ့ၣ်
ယဆူပုၢ်ပုၤလၢန့ၣ်တပူၤလၢအံၤတပူၤလီၤ. တၢ်
လီၤဖဲန့ၣ်ပအိၣ်တဘျီလၢဘၣ်ပပဲထီၣ်လုၢ်အိၣ်
က့ၤဆူကညီဘၣ်ကီဘၣ်ခဲနီၣ်ဖးဒိၣ်လီၤ. ဖဲ
၂၇-၇-၈၅ဒီး ၂၀-၁၂-၈၉အနံၣ်န့ၣ်ပယီၤဟဲခး
နီၣ်ဖးဒိၣ်ပဘၣ်ဟးစံၣ်အိၣ်ခူသ့ၣ်ကဒီးပသးလၢ
ယါအဝဲကျိးပူၤ, ဖဲန့ၣ်ယါတမုၢ်တဖဉ်ဟဲခးသံ
ကဒီးဖုဖုပဘၣ်ပုၤတၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ပပုၤတၢ်အ
ယံၤပသးကဒီးပသးဆူကမိလုခိၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်
ခဲဒဲကဝီ, ဖဲ၂၅-၄-၉၅မုၢ်န့ၣ်ရဲၣ်(၁၀)ဆၢ
ကတီၢ်အခါပယီၤသုးဒီးခိၣ်ဖၢၣ်ဘီ-ဒံၢ်ခုၣ်ဘၣ်
အ့ၣ်တဖဉ်ဟဲခးကဒီးကမိလုခိၣ်ခွဲၣ်အူထီၣ်
ကွံာ်ဝဲသဝီဖိအဟံၣ်(၃၀၂)ဖျါပုၢ်ယုၢ်ဒီးယ
ဟံၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပတၢ်ဖိတၢ်လံာ်တအိၣ်လၢနီၣ်တ
မံၤလၢဘၣ်. ဖဲန့ၣ်အလီၢ်ခံပဟဲအိၣ်ကဒီးဆူမံၢ်
လးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီလီၤ. ဖဲ၁၉၉၇န့ၣ်တၢ်
ယါခါဒံၢ်ခုၣ်ဘၣ်အ့ၣ်ဟဲခးကဒီးခါလးဘၣ်ကီဖဲ
ကဝီဘၣ်သံပုၤမုၢ်ပုၢ်ခံကဒီးဒွဲၣ်အူဟံၣ်တနီၤ

လီၤ. မုၢ်ပဟံၣ်ဖိပီဖိတဖဉ်ပဘၣ်ဟးစံၣ်မံၤဆူ
လုခိၣ်ထံတပျီၣ်ကျါလၢပစၢတၢ်ဟံကျါကိးနးဒီး
လၢတၢ်ပုၤတၢ်ဖုးအပူၤလီၤ. တၢ်အံၤမုၢ်န့ၣ်လၢအ
မၤဘၣ်ဒီးဒီးမၤဖိၣ်ယသးလီၤ.” (လၢ-စီၤတုၤလွဲစ့)

“...ဘၣ်တဘျီသဝီလၢအမုၢ်ပကိတီၢ်ပတကပု
န့ၣ်ထံဒိၣ်ယိၣ်ယုၤဒီးဘုသ့ၣ်တဖဉ်လီၤအုးသံ
ကွံာ်ဝဲခဲလၢာ်ယုၤယုၤလီၤ. ပုၤထူစံၣ်ဖိတဖဉ်
ဘၣ်မၤအိၣ်က့ၤဒၣ်ဘုအဘျီအစၢ်လၢတသံ
ဘၣ်ဒီးအိၣ်တၢ်တဖဉ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမုၢ်အခါဘၣ်ပ
ယီၤပဒိၣ်ယုဘုခိၣ်ဒီးပုၤသဝီဖိဟ့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်တဘျီ
မၤဖုမၤဟ့ၣ်သးဒီးခးဝဲဒီးခးသံကွံာ်ပသဝီသးပုၢ်
လီၤ. တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒီးဒီးမၤဖိၣ်မၤ
ဆါယသးန့ၣ်လီၤ.” (လၢ-စီၤတုၤ)

“...ဖဲယမၤလိတၢ်ယအိၣ်ယုတီၤတန့ၢ်န့ၣ်တၢ်က
စိၣ်တခါလၢအမၤသးအုးဒီးမၤသးဘၣ်ဖိၣ်ယသး
အိၣ်ကတၢ်တခါ န့ၣ်မုၢ်ဝဲ -ပပုကလုၢ်ကညီ
တၢ်ပၢ်ဆၢအလီၢ်ခါသး “မၤန့ၣ်ပျီ” လီၤဆူဒုၣ်ဒါ
အစုပူၤအယံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၁၉၉၅န့ၣ်သလ့လၢ
(၂၇)သီမုၢ်ယံၤန့ၣ်ဟါခိ(၈း၁၇)န့ၣ်ရဲၣ်ဆၢကတီၢ်
ဘၣ်ဘၣ်စံၣ်ရၢလီၤတၢ်ကစိၣ်စံးဝဲဒုၣ်ဒါပယီၤတ
ဖဉ်ထီၣ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်ပုၤလံတဘျီန့ၣ်မုၢ်တၢ်လၢအမၤ
ဖိၣ်ယသးဒိၣ်ကတၢ်လၢယတၢ်အိၣ်မူအပူၤတု
ဒၣ်လဲၣ်ယပၤက့ၤယမဲၣ်ထံတန့ၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်
လီၤ. ယသ့ၣ်နီၣ်ထံၣ်မ့ၢ်ဘၣ်က့ၤယဲတဘျီဖဲယနီၢ်
ဆံးဒီးအခါပလဲမၤလၢကပိဘၣ် “တၢ်ပၢ်ဆၢပု
ထီၣ်(၄၀)ဝီတဝီ”ဖဲမၤန့ၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. သယုာ်
သညီမုၢ်ဆံးဒိၣ်လဲၣ်န့ၣ်တဲက့ၤယဲတသ့လၢ
ဘၣ်. မုၢ်ဆိမိၣ်ထီၣ်က့ၤပထံပကီၢ်ပလီၢ်အိၣ်လီၢ်
ဆိးလၢအမုၢ်ဒီးပံၤလၢလၢဟ့ၣ်တဖဉ်လၢအလီၤ
ကွံာ်ဆူဒုၣ်ဒါပယီၤအစုပူၤန့ၣ်ဆိမိၣ်က့ၤယဲတလၢာ်
ဒီးမၤဖိၣ်ယသးထီၣ်လီၤ... (လၢ-နီၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိ)

“...ယဟံၣ်ဖိပီဖိယဘုးယတၢ်တဖဉ်ဘၣ်တူၢ်
ပယီၤ(နဝတ-နအဖ)အတၢ်မၤသံမၤဝီ, တၢ်မၤ

တရီတပါတဖၣ်အယိယသးတခံဘၣ်လၢတၢ်န့ၣ် အယိယတၢ်တီၣ်အိၣ်လၢယမ့ၢ်ဖျိထီၣ်အတီၤ တဆံယကထီၣ်သးတၢ်မၤလိ၊ ဒီးကထီၣ်ကညီ တၢ်ဟံၤဆၢသိၣ်ဖူဖီလၢအဂ့ၤတကးဒီးယကဒးထီၣ်ဒါ ကွံၣ်ပယီၤကလုာ်ဒိၣ်စိသန့သးမိၤစိရီၤအကရူၢ် တဖုအံၤတုၤအလီၤမၤကွံၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အခဲၣ်ဖဲး ခိၣ်တစုန့ၣ်လီၤ...”(လၢ-စီၤဟဲထူ)

“...ကျမရၣ်ရွယ်ချက်မှသုနာပြုဆရာမ ကောင်းတယောကဖြစ်လါရန်ဖြစ်သည်။ လူ သားတို့ရဲ့အကျိုးကိုပြုသောရၣ်ရွယ်ချက်ဖြစ် သည့်အပြင်ကရင့်တော်လှန်ရေးအတွက်လည်း အုတ်တချပ်သဲတပွင့်ပါဝင်မည့်ရၣ်ရွယ်ချက်တ ခုဖြစ်မည်ဟုကျမမြင်မိပါသည်(လၢ-နော့မိးစံ)

“...ယနီၢ်ဆံးခါယအိၣ်လၢနီၣ်တၢ်မ့ၢ်လံာ်စီဆံ့ ကိုကရၢ်ပူၤကိုခိၣ်မ့ၢ်ဝဲသရၣ်မုၢ်အဲးစထၢၣ်လွၢ် ဒီးအဝဲမ့ၢ်သရၣ်မုၢ်မုၢ်ကနီၤပျံတကလီၤ. ယဒိၣ် ထီၣ်ဘၣ်လၢလံာ်စီဆံ့ကိုကရၢ်ပူၤအတၢ်ပတၢ် ပြးအဖီလၢအယိယသးန့ၣ်စၢ်ဆၢဒၣ်လၢနီၣ်တၢ် မ့ၢ်ကီၤလၢဝါလံာ်စီဆံ့ကိုအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်န့ၣ်အယိ ယတၢ်တီၣ်ဟံၤမ့ၢ်အံၤ-ယက ကျး စးမၤလိန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒ်သိးမုၢ်ကအိၣ် ဝဲတနံယကကဲထီၣ်ဘၣ်ကီၤလၢဝါလံာ်စီဆံ့ကို ခိၣ်, မုၢ်ကနီၤပျံ, ကညီမုၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ပုၤအါဒ် အါဂၤလၢအထံၣ်ယကဘၣ်ပျံယၤ, ဟံၤကဲယၤ ဒီးအဲၣ်ဘၣ်ယၤလီၤ. မုၢ်တနံယတၢ်တီၣ်ဟံၤမ့ၢ် လၢထီၣ်ပျဲထီၣ်န့ၣ်ယကသးမံယဲလီၤ. ယက ကျးစးတုၤယကကဲထီၣ်ဘၣ်လံာ်စီဆံ့ကိုခိၣ်သပျံ ကတၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်မုၢ်ကနီၤပျံတခါဒု ယတဲလီၤတၢ်တသ့ဘၣ်, အိၣ်လၢကစၢ်ယုၤအစု ပူၤလီၤ...”(လၢ-နီၢ်ဆၣ်ကညီထူ)

“...ယမ့ၢ်ဖျိထီၣ်အတီၤတဆံယကဂၢ်ကျးစးမၤ အါထီၣ်လံာ်ကီၤလၢဝါဒီးယိလံာ်. ဒ်ပဟံၣ်ဖိယိ ဖိအတၢ်တီၣ်ဟံၤအသိးတၢ်မ့ၢ်လၢထီၣ်ပျဲထီၣ်တခိ ယကဟးထီၣ်လဲၤမၤလိတၢ်ဆူကီၢ်အိးစကြွလ ယါလီၤ. တုၤမၤလိတၢ်မ့ၢ်ဖျိဒီးယအဲၣ်ဒီးဆဲးထီၣ် တၢ်မၤလိဘၣ်ဃး(Law)တၢ်သိၣ်တၢ်သီတပၤ လီၤ. ဒ်ယမ့ၢ်ကညီမုၢ်ဖိတကးအသိးယကဟဲက့ၢ်

မၤစၢၤကဒါက့ၢ်ယပုၤကလုာ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ်သိး ကထူၣ်ဖျးထီၣ်ကွံၣ်လၢဒုၣ်ဒါပယီၤအတၢ်ဆီၣ်တၢ် မၤန့ၢ်အဖီလၢန့ၣ်လီၤ.”(လၢ-နီၢ်ကဲဘျးထူ)

တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်လဲၤပူၤကွံၣ်လံ (၁၄)န့ၣ်လံမးလဲၣ်. ဘၣ်ဆၣ်လီၤကဲဘၣ်ယၤဒ် ပူၤကွံၣ်ဒီးဒုၣ်ဖဲမဟါတဟါအသိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲယ ထုးထီၣ်ဖးကဒါက့ၢ်လံာ်လၢအပူၤကွံၣ်တဆံ လွံၢ်န့ၣ်ယကဲဒီးကွံၣ်သရၣ်လၢမဲၢ်လးဘၣ်ကီၤဒဲက ဝီၤ နီၣ်ဂံၢ်(၁)တီၤထီၣ်အခါယပုၤကွံၣ်ဖိလၢအမံၤ အိၣ်ဖျါလၢအဖီခိၣ်တဖၣ်အတၢ်ကွဲးဆီရဲၣ်တဖၣ် အံၤဒီးတၢ်သယုၢ်ဘၣ်က့ၢ်ယလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် နီၣ် နီၣ် မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢအဝဲသ့ၣ်အကျါ နီၢ်ဆၢ ကမ့ၢ် (ကီၢ် ခိၣ်ဖုဘိၣ်မ့ၢ်အလံာ်မုၢ်), စီၤဟဲထူ, နီၢ်မိစၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤအိၣ်က့ၢ်တုၤဖဲလဲၣ်ယ တသ့ၣ်ညါလၢဘၣ်.

မ့ၢ်စီၤရုဘိတကကဲထီၣ်ကွံၣ်သရၣ်တီ ခိၣ်ရိၣ်မဲကရၢကရိးအိၣ်ထီၣ်ဝဲကိုကီၢ်တဖၣ် ဖဲလၢာ်ပီၤ ဟၢကညီဘၣ်ကီၤဘၣ်ဒဲဒဲကဝီၤအပူၤ (ကွံၣ်တဲၣ်ကီၢ်ဆၢ, သုမ့ၢ်ကျိနံၤ)ဒီးယုကျဲကျဲန့ၢ် တၢ်လၢကွံၣ်ဖိဖဲန့ၣ်တဖၣ်ကမၤလိမၤဒီးဘၣ်တၢ်အ ကီၢ်, တၢ်ရုလိာ်မုၢ်လိာ်ဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်က အိၣ်အဂီၢ်အဝဲရဲၣ်ကျဲမၤန့ၢ်ဝဲကိုတၢ်ရုလိာ်မုၢ် လိာ်တၢ်ပြုအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ်ကိးနံၤဒီးန့ၣ် လီၤ.

ယနီၢ်ဟူလၢနီၢ်ကဲဘျးထူတကးအမိ အပါအဖီပုၤဝဲတနီၤလဲၤဆူအမဲရကလံ. ဘၣ် ဆၣ်အဝဲတခိအိၣ်တၢ်ကွံၣ်ထွဲက့ၢ်ဖိယဲကိုဖိဟံၣ် ဖွဲအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအမိဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဝဲဖဲမဲ လးဒဲကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဖိတခိဖျိထီၣ်တီၤတဆံဝဲ လဲၤဆဲးမၤလိကဒီးတၢ်ဆူကံၢ်မဲဝုၢ်, ကဲကိုသရၣ် ဖဲမဲဆိး(FTUB)ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ကို ဝဲဒီးဒဲအံၤအဝဲလဲၤတုၤဆူအိးစကြွလယါကီၢ် အိၣ်ဆိးဝဲမဲဝုၢ်ကွံၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်စီၤထူလွဲစုတကးဖျိထီၣ်ကွံၣ်ဝဲထီၣ် လံာ်စီဆံ့ကိုမၤတၢ်သးခုကစီၣ်တၢ်မၤလၢကီၢ်ဆၢ, ဒဲအံၤလဲၤတုၤဆူကီၢ်အိးစကြွလယါ, စဖြန်ဘု လ်(ပုၤဒီးတၢ်ဘၣ်စံၣ်လၢဒုၣ်ဒါပယီၤအတလၢလံ) န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ဆၣ်ကညီထူတခိဒ်အတၢ်တီၣ်ဟံ အသိးဖျိထီၣ်ကွံၣ်ဝဲဆဲးထီၣ်လံာ်စီဆံ့ကိုဖျိထီၣ်ဝဲ ဒီးဒဲအံၤလဲၤဆဲးမၤလိကဒီးတၢ်ဆူဒဲန့ၣ်ကီၢ်ဒီးအ ပျံမုၢ်သီသီမုၢ်ထူ, ဖိဖိမုၢ်ထူန့ၣ်လီၤ. ဒ်အတၢ် တီၣ်ဟံလၢကကဲထီၣ်ကီၤလၢဝါလံာ်စီဆံ့ကိုခိၣ် အသိးအတၢ်ကျဲးစးအသၣ်အဖီအမိၢ်လံာ်မိၢ်ပျံ ဟဲဖျါဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဝဲလံန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ကအိၣ်ဝဲ တနံမ့ၢ်ဘၣ်ကစၢ်ယုၤအသးဒီးပဆၢထံၣ်လၢအ ကဆဲးဟံးထီၣ်က့ၢ်မူဒါလၢအပၢ်သရၣ်ဒိၣ်ဒီးက ထၢၣ်ဖဲမၢၣ်အလီၤသပျံ ကတၢ်ဒ်အတၢ်တီၣ်ဟံ အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်အစံးတုၤဝဲအသိးတုၤဒဲ အံၤန့ၣ်အဝဲမ့ၢ်ဒီးဒုၣ်မုၢ်ကနီၤစၢ်(တမ့ၢ်မုၢ်ကနီၤ ပျံတဝါဒီးဘၣ်)တကးန့ၣ်လီၤ.

ယပုၤကွံၣ်ဖိလၢတဘျီယသိၣ်လိတုၢ် ဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢခွဲတီၤအတီၤတဆံအကျါ, စီၤရူ ဘံၤ(ပတမ့ၢ်)ဒဲအံၤကဲထီၣ်က့ၢ်ကိုခိၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ် (၁)မဲၢ်လးတီၤထီၣ်လၢသရၣ်မုၢ်ကိုခိၣ်သရၣ် မုၢ်စထဲမိၤရဲအလီၤဒီးဖးဘၣ်ကဒီးလၢ(KIC)တၢ် ကစီၣ်အပူၤလၢစီၤစုဖးထူဒဲအံၤကဲထီၣ်က့ၢ်ဝဲမဲၢ် လးဒဲကဝီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့မူဒါခိၣ်အယိသး ခုဒီးဟံကဖၢလၢယဲယသးလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးတၢ်ကျဲးစးဟံးထီၣ်က့ၢ်အပုၤက လုာ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့သန့ၣ် အယိန့ၣ်လီၤ.

ယတၢ်သးဖဲနီၢ်နီၢ်တမ့ၢ်ကိုသရၣ်အ တၢ်မၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်လိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်သး အဖီခိၣ်ယဟံအိးဖဲယမၤပုၤတၢ်လီၤဟံတၢ်မၤမူဒါ တခါအသိးဒီးယမၤတုၤအီၤတုၤမုၢ်မခါတနံအံၤ လီၤ. တုၤမ့ၢ်ယကွံၣ်တရဲးကဒါက့ၢ်တၢ်ဟံဆၢကို သရၣ်တၢ်မၤလၢယမၤတုၤအီၤအနံၣ်တဖၣ်ဒီးကွံၣ်ဖိ လၢယသိၣ်လိတုၢ်ဘၣ်အီၤအကျါတနီၤန့ၣ်ကဲ ထီၣ်က့ၢ်အပုၤတဝါအစုဒုၣ်စုတီၤ, ပုၤကလုာ်တၢ် ဂံၢ်တၢ်ဘါ, ဟ့ၣ်လီၤသးလၢထံကီၢ်ဒီးကလုာ်ဂီၢ် တၢ်မၤမူဒါပူၤအိၣ်ဝဲအါမးန့ၣ်လီၤ. “ကညီတၢ်ဟံ ဆၢကိုအဖီကရၢဖိ” လၢတဘျီယလူန့ၢ်ဘၣ် အထံ, ဒီးတုၤမ့ၢ်ယထံၣ်ဘၣ်က့ၢ်ယဲကရၢ်ပူၤဖိဖိ တဖၣ်ဟဲဘိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဆီဒီးမၤယဲမၤ လၢက့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒ်အံၤန့ၣ်ယသးမံယဲသ့ကစီၣ်လၢ ယတၢ်မၤ “ကီၢ်သုလ့ၤကိုသရၣ်” အမူဒါပူၤအံၤ န့ၣ်လီၤ.

မိခင်မုၢ်ပျူမိခင်မုၢ်ပျူအလေ့အကျင့်

မိၢ်ပၢ်ဒီးကိၣ်သရၣ်ကြားသ့ၣ်ညါဝဲလၢဖိသၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

မိၢ်ချံလၢအအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူ

ပမုၢ်တကတီၢ်ပမိၢ်ချံကဆါထီၣ်ဒီးကဘၣ်ကူဘၣ်ကံလိၣ်သးန့ၣ်လီၤ. အခီပညီပဘၣ်ဟံပ မိၢ်သၣ်ကဆူၣ်ဆီဒီးပူဖျဲးလၢသၣ်ဘုလၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်ဟံပစုကဆူၣ်ကဆီလီၤ. ပမုၢ်ဒီးပမိၢ်ချံလၢပစုဘၣ်အၢန့ၣ်မၤဘၣ်ဒိပမိၢ်ချံသ့လီၤ.

ဖဲပမိၢ်ချံစးထီၣ်ဆါအခါပဘၣ်ကွၢ်ထွဲအီၤလီၤဆီဒ်တၢ်လၢပဘၣ်ဟံအဝဲသ့ၣ်ကဆူၣ်ကဆီ န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်အမိၢ်ချံမုၢ်ဆါနးနးန့ၣ်ပဘၣ်လဲၤဆၢအဝဲသ့ၣ်ဆူတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ချံဆါမုၢ်နးန့ၣ်မိၢ်ချံဘျီၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်မိၢ်အ့ၣ်အါန့ၣ်ဒီးသအမိၢ်ချံဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူအညီ န့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်မိၢ်အ့ၣ်တအိၣ်န့ၣ်ဒီးကဲထီၣ်မိၢ်ချံအတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒ်အညီန့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်တချးလၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါကဲထီၣ်ဒီးအုၣ်လဲၣ်န့ၣ်မၤစၢ်လီၤဖိသၣ်အဂီၢ်အဘါဒ်သိးကမၤန့ၣ်တၢ်ဆါညီဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်လၢဘၣ်တၢ်မိၢ်အ့ၣ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူမုၢ်ဝဲတၢ်န့ၣ်ထံ, တၢ်သ့တၢ်သ့လၢအလွဲၢ်ဘီဒီးစ့ၢ်ဝဲသ့ၣ်အလွဲၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဒီးတၢ်လၢပအလါ ဟ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မဲးဒီးမဲးကူလၢအအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူ

ဖိသၣ်တနီၤအမဲးဟးဂီဝဲန့ၣ်လီၤ. အမဲးတဖၣ်ထီၣ်ဘီဒီးအိၣ်ဒီးအပူၤအသ့တဖၣ်လၢပကွၢ်လၢအၢန့ၣ်လီၤ. အပူၤ တဖၣ်အံၤအဆိကတၢ်ဆံးဘၣ်ဆၣ်တၢ်မုၢ်တမၤပုၤထီၣ်က့ၤမဲးအပူၤတဖၣ်အံၤလၢမဲးကသံၣ်သရၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် ကလံၢ်ထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဆါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. မဲးတဖၣ်ကကျၢ်ထီၣ်ဒီးကလိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်ကထံးထီၣ်ကွၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

မဲးတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးအပူၤသ့ဝဲဖဲပအိၣ်တၢ်အိၣ်လၢအဆါအါဝဲန့ၣ်လီၤ. လီၤဆီဒ်တၢ်ဖဲတၢ်ဆါလဲၤန့ၣ်ဒီးအိၣ်တၢ်လၢပမဲး တဖၣ်အကဆူးအခါန့ၣ်လီၤ.

မဲးဒီးမဲးကူတဖၣ်တကဆီဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်အခါမဲးအပြူးတဖၣ်အိၣ်လၢမဲးအကျါလီၤ. မဲးပြူးတဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢမဲးကူအကျါဒီးမၤဆါပမဲးတဖၣ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူပမဲးဘၣ်.

ဖိသၣ်ကြားန့ၣ်ပၢ်တၢ်အဂ့ၢ်ဒိၣ်လၢကဘၣ်ကတံၢ်ကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်အမဲးဒီးမဲးကူတဖၣ်ဒိဖျိထူးအမဲးဂ့ၤဂ့ၤထီၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ညါ ဝဲလၢတၢ်ဆါဒီးတၢ်အိၣ်လၢအဆါအါတလၢန့ၣ်မၤကျၢ်ပမဲးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

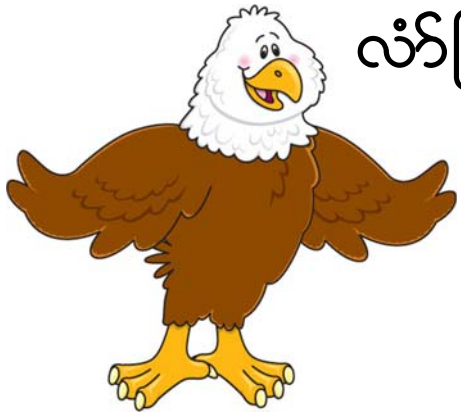
မဲးကူတဖၣ်မုၢ်သ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်ပနီၣ်တခါလၢမဲးပြူးတဖၣ်အိၣ်လၢမဲးကူအကျါန့ၣ်လီၤ. မဲးကူလၢအအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူ န့ၣ်တသ့ၣ်ဘၣ်.

ပုၤတနီၤတတူၢ်လိၣ်ပုၤတမ့ၢ်လၢအဟံၣ်ဘၣ်

ဖိသၣ်အါကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒိၣ်ဆူၣ်ဒီးမိၢ်ပုၢ်အသ့ၣ်, တၢ်သးပုၤ, တၢ်ဖျိလၢအသလၣ်လီၤစ့ၢ်ကီးအသးဒိဖျိဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဆံးဆံးဖိတဖၣ်အဖံးအဖိ လၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမဲးလၢကသလၣ်လီၤအသးဆူဖိသၣ်တကဘၣ်တကအအိၣ်ညီဒိၣ်မးလီၤဆီဒ်တၢ်ကိၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါအံၤမဲးလၢတၢ်မုၢ် ယါအီၤချူ ချူ န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီနီတခါဘၣ်. ဒီးတမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်တခါလၢဖိသၣ်ဘၣ်အါဒီးနးနီတမံးဘၣ်. အပီမိၢ်ပၢ်တကမးတကြား မိၢ်ဆူးလၢကတဲဖျါထီၣ်အဖိအတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအံၤဒ်သိးတၢ်ကယါအီၤအဂီၢ်ဘၣ်. ဖဲလဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်ဟံနဖံးနဘၣ်ဒီးနခိၣ်သ့ကဆူၣ်ကဆီဒီးသ့အီၤပုၤအီၤဒီး ဆးပုၣ်ထီၣ်ဘီတက့ၢ်. တၢ်အံၤမၤစၢ်န့ၣ်လၢကဒီးသအတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အံၤလီၤ.

ဟံးန့ၣ်လံၢ်လၢ-ဖိသၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူသန့ၣ်အလံၢ်ရဲၣ်ပၢ်ဖျိၣ်

မိၣ်မိၣ်သ့ၣ်အသးန့ၣ်

လံာ်ကြီကြာ်, သၣ်မံညီၤဒီးထိးမိၢ်တံၤသကိးသး

တၢ်တဲတဘျီန့ၣ်လၢပုၤတဘျီအပူၤ လံာ်ကြီကြာ်တဘျီ, သၣ်မံညီၤတဒီးထိးမိၢ် ပုၤတဒးအဝဲသ့ၣ်မုၢ်ပုၤဒီးတံၤဒီးသကိးလိာ်အသး လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒီးတံၤဒီးသကိးသးအံၤအိၣ်ဆိးဝဲ လၢချၢၣ်ဖးဒိၣ်တထူၣ်ပီၤအလီၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်ကြီကြာ် ကာ်ဃုထာဝဲအလီၤလၢသ့ၣ်စိးခံအထီကတၢ်ဒီး တုထီၣ်ဝဲအကသ့ၣ်လၢသ့ၣ်ဒီးစိးအလီၤလၢကဖး ထီၣ်ဝဲအဖိအကီၤလီၤ. သၣ်မံညီၤမံၤတခီဃုထာဝဲ အလီၤလၢချၢၣ်ဖးဒိၣ်အထူၣ်မိၢ်ပုၤလီၤသ့ၣ်ကိပူၤ လၢကဖဲလီၤအဖိအကီၤလီၤ. မုၢ်ထိးမိၢ်ပုၤတခီက သ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်အလီၤလၢချၢၣ်ဂံၢ်အခိၣ်ထံးလၢကဖဲ ထီၣ်ဝဲအဖိဒီးကအိၣ်ဝဲမုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်အကီၤလီၤ.

ဟံၣ်ဖိလီၤဒီးတံၤဒီးသကိးသးအံၤအိၣ်ဆိးဝဲ ဝဲဃုဃုဖိးဖိးဒီးအံၤလၢအနံၣ်အလၢတဖၣ်လီၤ. တနံၤတခီၣ်တၢ်သ့ၣ်အုးသးအုးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတံၤသ ကိးသးအံၤကဘၣ်လီၤဖးကွံာ်အကီၤဟဲကဲထီၣ်ဝဲ အသးတခါလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တခီဟဲကဲသးဒီးအံၤလီၤ. တနံၤတခီၣ်သၣ်မံညီၤမိၢ်အံၤလဲၤအုအ သိၣ်လံာ်ကြီကြာ်အအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အိးအံၤ, သိၣ်လံာ်စၢ, ပအဲၣ်ဘၣ်ပသိၣ်ထိးမိၢ်ပုၤလၢချၢၣ် ခိၣ်ထံးတဒးအံၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤန့ၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မိၣ်, အဝဲမုၢ်ကသ့ၣ်အကသ့ၣ်လၢ သ့ၣ်ခိၣ်ထံးဒီးအံၤယံာ်ယံာ်န့ၣ်သ့ၣ်ဂံၢ်ဖျါထီၣ်က လာ်ဒီးသ့ၣ်ကလီၤကူၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ် သ့ၣ်အဝဲကူၢ်ထီၣ်ဝဲလၢကမၤလီၤကူၢ်ကွံာ်သ့ၣ် အံၤဝဲကဒးအိၣ်ကွံာ်ပဖိလၢအဖိန့ၣ်လီၤ.

တုၤမုၢ်နီၣ်ဟူဘၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဘျီ လံာ်ကြီကြာ်မိၢ်ပုၤတဘျီအံၤကီၤထီၣ်ဂီၤထီၣ် တၢ်လၢအဖိတဖၣ်အကီၤလီၤ. အသးတံာ်တၢ်တုၤ ဒၣ်လံာ်ကဟးဖးအကသ့ၣ်တဖၣ်ဖိလၢကယုအိၣ် န့ၣ်အဖိတဖၣ်အဆၣ်အိၣ်တဘျီလၢဘၣ်န့ၣ် လီၤ. ဝဲန့ၣ်အခါသၣ်မံညီၤမံၤလၢအဟးယံာ်အိၣ် ပုၤအဂ့ၢ်တဒးအံၤလဲၤဝဲအုသ့ၣ်ခိၣ်ထံးအသိၣ်ထိး မိၢ်ပုၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤမုၢ်အဝဲလဲၤတုၤအုအသိၣ်ထိးမိၢ်ပုၤ အိၣ်ဒီးတဲကသ့ၣ်ဝဲထိးမိၢ်ပုၤဒီးအံၤ, သိၣ်စၢ, တမုၢ် လၢယဟးတဲအိၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဘၣ်နီၤ. ယအဲၣ်န့ၣ်အယိ ကာ်ဃုထာဝဲပလီၤန့ၣ်လီၤ. ယနီၣ်ဟူတပုၤလံာ်ကြီ ကြာ်တဲအဖိလၢတဟါအံၤသါကဒးအိၣ်သါဖိလၢ ထိးညၣ်ကသ့ၣ်လီၤ. ယမုၢ်န့ၣ်န့ၣ်မိၣ်, ... တမုၢ် ယကဟးသဒၣ်ယဖိတဖၣ်ဘၣ်. သၣ်မံညီၤမိၢ် တဲတၢ်ဒ်န့ၣ်ဝဲက့ၢ်က့ၢ်ဝဲဒၣ်လီၤ. ထိးမိၢ်ပုၤတခီစး ထီၣ်ကီၤတၢ်လၢအဖိတဖၣ်အကီၤန့ၣ်လီၤ. သ့တ နံၤက့ၢ်ဟးဖးဒီးအဖိတဘျီလၢဘၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢ သ့ၣ်ခိၣ်ထံးအကသ့ၣ်ပုၤဒီးက့ၢ်စုၣ်ခုၣ်သ့ၣ်ဝဲလံာ် ကြီကြာ်အတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢလံာ်ကြီကြာ်ဒီးထိးမိၢ်ပုၤအဝဲ သ့ၣ်ခဲဒီးအံၤထံၣ်ကမၤလိာ်အသးတအိၣ်ဒီးတၢ် နီၣ်နီၣ်လိာ်အသးဘၣ်န့ၣ်သၣ်မံညီၤမိၢ်အံၤကစီၤ အိၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဖိကိးမုၢ်န့ၣ်လီၤ. သၣ်မံ ညီၤမံၤအံၤကူၢ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အံၤဒီးဒီးအသိၣ်ခဲဒု အံၤဟးတဘျီလၢတဂ့ၢ်ဒီးကလီၤဒီးသံကွံာ်ဒၣ်ဝဲ လၢအဆၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲထိးမိၢ်ပုၤဒီးလံာ်ကြီကြာ်ထံၣ်က မၤလိာ်သး, ဟးတဘျီအိၣ်ကျိးသ့ၣ်အသးဒီးဖိ လံာ်တဖၣ်လၢအကသ့ၣ်ပုၤအခါသၣ်မံညီၤမိၢ်အံၤ သ့ၣ်မုၢ်သ့ၣ်မံဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးလၢအတၢ်ကူၢ်အံၤလၢ ထီၣ်ပုၤထီၣ်န့ၣ်အံၤအယိလီၤ. ဝဲအသ့ၣ်မုၢ်သးမံ

ဒီးဟးထီၣ်ဟးလီၤလၢတၢ်သဘျီပူၤအခါလဲၤ ဘၣ်ဝဲဒီးထုအယိသံကွံာ်ဝဲဒၣ်လီၤ. အသိၣ်သၣ် မံညီၤသံဝဲအလီၤခံတယံာ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်ထိးမိၢ် ပုၤဒီးလံာ်ကြီကြာ်ခဲဒုအံၤနီၣ်ဟါလိာ်က့ၢ်အသး, သ့ၣ်ညါလီၤတၢ်က့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အယိအိၣ်ယုအိၣ်ဖိး လိာ်က့ၢ်အသးဒ်လၢညါအခိၣ်ထံးအခါအသိးဝဲ အံၤထွဲက့ၢ်ထွဲကဟုကယံာ်န့ၣ်က့ၢ်အသိၣ်သၣ်မံ ညီၤအဖိတဖၣ်တုၤအအိၣ်ထီၣ်တစုန့ၣ်လီၤ.

(ပကူၢ်အပုၤဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်အာဟဲဘၣ်ကဒါက့ၢ် ပုၤလီၤ.....)

-ဟံးနီၣ်လၢကညီလံာ်ဖးယုတီး-

လါကဘျားပု ၁ အတၢ်ပိၣ်ထွဲ

အံၤစးထီၣ်လါကွံၤတၢ်ဒီးတုၤလီၤလါမံၢ်သမံၢ်ခံ, ပီၣ်ကဝီၤလါတၢ်ဘျီထီၣ်ကွဲၤမုၢ်အံၤပယီၤသုး ရျှၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ် ၈ ရျှၢ်လါကဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ် ဘၢလါကွီၣ်တဲၣ်ကူၣ်ပနံၣ်အတၢ်ဆဲးဘျီထီၣ် ကၣ်ခွဲနါဘူၣ်ရံၣ်-ဖဲၣ်ကွဲၤမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သုးရျှၢ်တဖၣ်အံၤမုၢ်ဝဲဒၣ် ခိၣ်ချုၤသုး ရျှၢ် ၄၀၇, ၄၀၉, ၄၀၃, ၄၀၄, ၄၀၅, ၅၅၆, ၄၃၂ ဒီး ခိၣ်သုးရျှၢ် ၂၅ လါအအိၣ်လါ (နဘဟ) ၂ ဒီး ၃ တၢ် ပါဖိလ်လါ (စကခ) ၁၃ တၢ်ဖိၣ်ပျံးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါစးပထုဘၢၣ်ထီၣ်တတ်ခွဲၣ်အဲၣ် ယူၣ်ပတၢ်ကွံၣ်ဝဲဒၣ်အိၣ်တလံၣ်-ထဲကူၣ်ပနံၣ် လါကဘျီထီၣ်ကၣ်ခွဲနါဘူၣ်ရံၣ်ဖဲၣ်ကွဲၤမုၢ်ခိၣ်ဖျိတၢ် ဟံၤဖျါဟဲထီၣ်လါလီၤကဝီၤကမုၢ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ် ခိၣ်ယၢတဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လါတၢ်ဂုၤထီၣ်ပ သီထီၣ်တၢ်တီၢ်ကွဲၤအံၤကဘၣ်ဒီးဝဲဒၣ်ခိၣ်ယၢန့ၣ် ဆၢၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်ဒီးလီၤကဝီၤဖိလါအကထိတ ဖၣ်ကဘၣ်တၢ်သုးကွံၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကၣ်ခွဲ နါ ဘူၣ်ရံၣ်-ဖဲၣ်ကွဲၤ မုၢ် အထီ

အိၣ်ဝဲဒၣ် ၁၆၀ ကံလိမံထၢၣ်ဒီးမုၢ်ဝဲဒၣ်ဖဲၣ်တၢ် ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၢ်ကွဲၤအကအခိတခါန့ၣ် လီၤ. ဖဲၣ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၢ်ကွဲၤတၢ် တယၢတၢ်ဘျီလီၤစ့ကလၢကဝဲဒၣ်အါန့ၢ်အဲၣ်ရ ကးဒီးလၢ ၆၀ ဘ့ၤလုၣ်ယၢၣ်, ဒီးပၣ်ယုၣ်ဝဲဒၣ် ထံယိၣ်ကဘီသန့, စးဖိကဟၣ်တၢ်မၤလီၤဖး ဒိၣ်, သိလုၣ်ကွဲၤမုၢ်, လုၣ်မုၢ်အူကွဲၤ, လီမုၢ်အူ ကျီဒီးကံသဝံပိၤကျီန့ၣ်လီၤ. အိၣ်တလံၣ်-ထဲ န့ၢ်ဘၣ်မၤတၢ်ခွဲးယၢလါကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်လါ ညါတစါန့ၣ်လီၤ.

ခွဲၣ်အဲၣ်ယူၣ်န့ၣ်ခိၣ်ခိၣ်ကျါသရၣ်မုၢ် စံၣ်ဖိရၣ်စ့ၣ်စံးဝဲ, “လါပတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ပ (ခွဲၣ်အဲၣ်ယူၣ်)ကဘၣ်ဒီးသဖၢပသးဖဲပယီၤသုး တဖၣ်ဆၢအါထီၣ်အသုးန့ၣ်လီၤ.”

သရၣ် မုၢ် စံၣ်ဖိ ရၣ် စ့ၣ် စံးဝဲ, “တၢ်ဒုး တၢ်ယၢမုၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လါ လါအိၣ်တလံၣ်-ထဲကူၣ်ပနံၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. ကူၣ် ပနံၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလါတၢ် ဒုးတၢ်ယၢအယိၣ်န့ၣ်ပဝဲခွဲၣ်အဲၣ်ယူၣ်တဟံးန့ၢ်မုၢ်လါ လါအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဘၣ်.”

သရၣ်မုၢ်စံၣ်ဖိရၣ်စံးဝဲလါ အိၣ်တ လံၣ်-ထဲ ကြးယုၣ်ကွဲၤယုၣ်လီၤတၢ်ဂုၤအံၤလါတၢ် မုၢ်တၢ်ခွဲၣ်အဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်လါအိၣ်တလံၣ်-ထဲ အထု ပုၤဟံၤဖျါဝဲ လါအိၣ်တလံၣ်-ထဲ အိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢ တဲၣ်လါသးလါကဆဲးဘျီထီၣ်ဝဲဒၣ်ကွဲၤမုၢ်အံၤမုၢ် တန့ၢ်တၢ်ပျဲလါခွဲၣ်အဲၣ်ယူၣ်ဘၣ်ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်အံၤစံးဝဲဒၣ်လါကူၣ်ပနံၣ်အံၤကစူး ကါဝဲဒၣ်ပယီၤသုးလါကဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဒီးပယီၤသုးတဖၣ်အတၢ်တီၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကီးလါက ထီၣ်ဒုးမၤပျီကွံၣ်ခွဲၣ်အဲၣ်ယူၣ်လါအဟူးဂဲၤဖဲလီၢ် ကဝီၤအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ခွဲၣ်အဲၣ်ယူၣ်ဒီးအိၣ်တလံၣ်-ထဲအပူၤ ဘၣ် မူဘၣ်ဖါတဖၣ် ထံၣ် လီၢ် စံးကတီၢ် တၢ် တဘျူးဘျီဘၣ်ဆၢတမၤန့ၢ်တၢ်အစၢနီၤတမံၤဒီး ဘၣ်. ခွဲၣ်အဲၣ်ယူၣ်အိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်ဟံးသးလါ ကစံးဆၢကဒါကူၣ်ပနံၣ်အံၤဘၣ်ထွဲဖဲၣ်တၢ် ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၢ်ကွဲၤဖဲခွဲၣ်အဲၣ်ယူၣ်ထီ ဘီကမံတံၣ်ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်တၢ်ပီၣ်သကီးတၢ်ဂုၤ အံၤဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

လုၢ်ဖိတၢ်ဖိအသန့ၣ်

ပါပါတၢ်မံမိၢ်		★★★ ကလုၢ်ဂီၢ်ကျဲးစးမၤဝဲ ★★★	
လါထံဆဲးမဲးယုၤ ကလံၤမုၢ်ခဲးသ့	ဘၣ်လီၤကွံၣ်သလီ နဟဲလိၣ်ဖးထီၣ်	၁.ဖုခၣ်ဆူၣ်မုၢ်ကညီခါ (စီးခွဲးသ့ၣ်)မုၢ်ကညီခါ ကညီသ့ၣ်ဖျါထီၣ်ဂီၢ်ဂီၢ် ဖုခၣ်ဆူၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်	၆.ဖုခၣ်ဆူၣ်ပုးန့ၢ်န့ၣ် နတလုၤတီၢ်ထွဲန့ၣ် လီၤကီၢ်န့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်လါ ကမုၢ်ဘၣ်ပျဲဝဲဒၣ်န့ၣ်
ကီၢ်လါတၢ်မဲကျါ နတၢ်ပုၤဖျဲးထီၣ်	ဘုးနကလီၤမၢ် လီၤကံတၢ်မံမိၢ်	၂.(စီးခွဲးသ့ၣ်)တသီတသဲ တးခံကကြၢအိၣ်ဒီးန့ၣ် မုၢ်ဝဲဖုဖုခၣ်ဆူၣ် သိလုၣ်တးတကန့ၣ်ယုၣ်	၇.(ခွဲးသ့ၣ်)နမုၢ်ကညီခါ နတပုးထီၣ်န့ၣ်စ့ၣ် ကညီဖိအါဒီးအါဂၤ အိၣ်ခိးကွၢ်လါဝဲဒၣ်န့ၣ်
လါပီၣ်ပုၤနတုၤ ခဲအံၤလါကီးဒိၣ်	ဟံးထီၣ်ထီၣ်ဒီးဘီ နကလုၢ်ဒိၣ်စိ	၃.ကဘၣ်ကဲထီၣ် BGF ဖုခၣ်ဆူၣ်တတုၤလီၢ်ဝဲ အဲၣ်ကလုၢ်သးစွဲကတုၤ မုၢ်ဝဲယဖုဖုခၣ်ဆူၣ်	၈.ဆၢကတီၢ်တုၤဝဲဒၣ်လံ (ခွဲးသ့ၣ်)မၤထၢၣ်ဘၣ်လံ နမံမုၢ်အါလါကံၣ်ဆိး နအဖ ကဒိၣ်နကီၢ်
နမံအိၣ်ဖျါထီၣ် “ယၢ”တဖျါနပူၤ	စိခွဲခါခဲအံၤ တအိၣ်နီတစု	၄.ကျိၣ်စ့ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်လါ တကွၢ်မံၢ်ဝဲအမံၢ်ညါ ဒ်ကမုၢ်အတၢ်ဘၣ်သး ကျဲးစးမၤလါပျဲဝဲဒၣ်	၉.မိၢ်အိၣ်ဖျါကိးန့ၢ်ဖိခါ ပျဲတၢ်န့ၢ်ပီၣ်မုၢ်ခါ နအဖ မၤန့ၢ်အသိး လုၤပီၣ်ထွဲအခဲထီၣ်ဘီ
ဆၢလါမုၤဖးဖိ ဒ်ကမၤလါပျဲ	အိၣ်ဖျါကပီၤထီၣ် ပါပါတၢ်မံမိၢ်	၅.ဖုခၣ်ဆူၣ်အကျိၣ်ပီၢ်ထီၣ် (ခွဲးသ့ၣ်)ခိးသံအသးလီၤ အိၣ်ဒီးသိးတဘၣ်ပးအိး လါညါအိၣ်မုၢ်တပၤပီၤ	၁၀.ကွၢ်လိအိၣ်ခၣ်ဆူၣ်ဖိ ပီၣ်ခါသးပုၤအိၣ်ထီၣ်ဘီ တလါကံၣ်န့ၢ်နီတစး ကလုၢ်ဂီၢ်ကျဲးစးမၤဝဲ
လါ-စိစ့န့ၢ်စိ သးကိး အိးကထီဘၣ် ၂၇, ၂၀၁၁			လါ-ပီဆ့

ခွင့်အပ်ယူတတ်တဲ့သင်္ကန်းတော်မှတ်တမ်းခွင့်အပ်ဖူးတော်ယူအမေ့အနု

ကွေးကလုန် . လါနီထိုင် ၉၁
နံနံဝဘာန် ၃, ၂၀၁၁

ပယီသုးတဖန်အာအါထိုင်အသုးဒီး တာအိန်တဖန်ဆူဘျးဒေဝ်ကီရုန်တကယဟုန် ထိုင်တာပနီလုပယီသုးကမဲဝ်တိုင်ဒုး ကညီဒီးကလုန်စာဖိုင်ကရကီရုန်ဘျးဒေဝ်နုန် လီ.

ခွင့်အပ်ယူဘျးဒေဝ်တာကစီပတ်ဖျါဝဲလါဝဲလါအီးကထိဘာန်အလက်နုပယီသုး အသိလုန် ၂၀ ခိန်ဟဲဆူထိုင်ဝဲဒေဝ်ဟုသးအ ထာန် ၃၀၀၀ ဒီးတိုင်အဂုအကတဖန်ဝဲဝဲ တိုင်အပ်(ဝဲဒေဝ်တါ)လါဒေဝ်မုထိုင်တကယနု လီ.

ကတီအံ ခွင့်အပ်ယူ ဘျးဒေဝ် ကီရုန်အိန်လါတပ်ပလီပဒီးအသးလါပယီသုးက မါတိုင်ဒုးသုန်သုန်လါတယံဘန်အံ နုန် လီ.

ပဒိန်စီကွေထူဝုလါအမုခွင့်အပ်ယူ ကီရုန်ဘျးဒေဝ်ပုယ လီဆုန်နီစံးဘန် ကွေ ကလုန်တာကစီပတ်လါ, “ဒ်အညီနုအသးပယီ သုးဆူတာအိန်လါတပ်ယီခါကတီ နုန်လီ. ဘာန်ဆုန်ပဘာန်ကွေလါအဝဲသုန်အသုးတဟုး တါဂဲဒီးတါဆူတာအိန်မုအါနုအညီနုသုပု ဘာန်သုန်သုန်မဲဝဲတိုင်ဒုးသုနုလီ.”

ပယီသုးအတါမါအါထိုင်အသုးဒီး တာကစီပတ်ဖျါဝဲဒေဝ်လါကထိုင်ဒုးဝဲဒေဝ် ခွင့် အပ်ယူကီရုန်ဘျးဒေဝ်အံခွင့်အပ်ယူထိုင် ဝဲဒေဝ်လါအမုဝဲဒေဝ်လါတကဟံးနုတိုင်ဘန် ဘာလါတိုင်ဘန်ထိုင်ဒေဝ်-ကန်ခွန်ဘုန်ရုန်ကွေ မုအါဂီ, ခိဖျါလါကွေမုအံလဲခိဖျါဝဲဒေဝ်ခွင့်အပ် ယူအဟိန်ကဝီဒီးခွင့်အပ်ယူကြီဝဲဒေဝ်ကီရုန် တိုင်ကုန်ပနီအံတလံ-ထဲလါကဆဲးဘျ ထိုင်ကွေမုအံအယီနုလီ.

“ပယီသုးတဖန်အာအါထိုင်အသုး အါဒေဝ်တါတကွေလါဒေဝ်-ကန်ခွန်ဘုန်ရုန်ကွေ မုအါခိခိအယီဘာန်သုန်သုန်ကမုလါတဟံး

နုတိုင်ဘန်ဘာလါတိုင်ဘန်ထိုင်ကွေအါဂီနု လီ.”

“ပယီသုးမုမါတိုင်ဒုးတခိပဝဲပ ကဘာန်ဒီးသလါပသးဒီးပတမုစုကီးပုလါအ ပတိုင်တခါဒေဝ်. တါဒုးတါယါမုအိန်ထိုင်ကုန် ပနီတခါကဆဲးမါအတါမါဘျ ဘျ ဆိုဆိုအါဂီ တသ့ဘာန်.” အဂုပဒိန်ကွေထူဝုစံးဝဲနုလီ.

ခွင့်အပ်ယူသုးတါကစီပတ်ဖျါဝဲဒေဝ် လါကတီအံပယီသုးတဖန်အိန်ခိဝဲဒေဝ်ကုန် ပနီလါကဘျဂုထိုင်ကဒါကွေလါအဟးဂီ လါတါစုခါမုဝဲကဆူအတါအိန်ဆူအတါမဲ ညါသုးတဖန်လါကတီအံအိန်ပတ်စါအါနု ၈ ရုန်နုလီ.

ဒေဝ်-ကန်ခွန်ဘုန်ရုန်ကွေမုမုဝဲဒေဝ် ဒေဝ်တါဂုထိုင်ပသိထိုင်တိုင်ကွေအါဂီအခိ တခါနုလီ. ဒေဝ်တါဂုထိုင်ပသိထိုင်တိုင်ကွေ ကွေတါဘျလါစုခဲလါကလါလါဝဲဒေဝ်တုလါ ဖိဝဲ ဘုလုန်ယာန်နုလီ.

ပယီသုးတဖန်အတါဆူအါထိုင်အ သုးမုအံမုစုကီးတါဆါကတီတကတီပသိဝဲ ခွင့်အပ်ယူထိုင်လိာ်ဒီးကီပယီပဒိန်အသိ အခါစးလါတါဝဲသင်္ကန်းတော်မှတ်တမ်း ဝဲတ ယံဒီးဘန်နုလီ.

ပယီသုးတဖန်အတါဆူအါထိုင်အ သုးမုအံမုစုကီးတါဆါကတီတကတီပသိဝဲ ခွင့်အပ်ယူထိုင်လိာ်ဒီးပယီပဒိန်တါမှတ် တါခွင့်အပ်လါအမု အိန်မု မုဝဲဒေဝ်ကီပ ယီလုန်မုအုဝဲစိတါဆူဆဲးကျိးကွေကီတိုင်(ဒီး မုစုကီးပဒိန်အတါမါတါမှတ်တါခွင့်ကီတိုင်)ဒီး ပယီသုးခိလိာ်လဲသုးခိကျါဂီဂုခွးသါ, ဒီးကထာန်တုန်မိန်သါ, ဒီးကထာန် ကီရုန် ယုန် ဒီးပုမါမုဝဲလါအမုဝဲစိ, ဒီး ကိန်ကိန်မိန်အ ဝဲခွင့်အပ်ယူတါကစီပတ်ဖျါဝဲနုလီ.

ပတိုင်ထိုင်လိာ်ကတီသင်္ကန်းတော်အက တီခွင့်အပ်ယူတခိအိန်ဆါထိုင်ဝဲဒေဝ်လါတါ ကဘာန်မဲဝဲတါပတိုင်တါခါလါကီဒီးတဘုန်, တမုထိုင်ခွင့်အပ်ယူတဖန်ဘာန်ပုယုဒီးက လုန်အဂု, ဒီးတါပုလဲလါထံရုကီသးတါ

ဂုကီတခိခိဖျါဝဲဒေဝ်ခွင့်အပ်ယူအသိန်မုကရါ ကလုန်စာဖိုင်ဝဲဒေဝ်ကီရုန်က(United Nationalities Federal Council-UNFC), ဒီးမုမုကီပယီပဒိန်တခိအိန်ဆါထိုင်ဝဲဒေဝ်လါ ကထိုင်လိာ်ကတီတါမှတ်တါခွင့်ဒီးကလုန်စာ ဖိုင်တဖန်တဖန်လါလါဆီဆီ, တါကမါနုတါ မုတ်တါခွင့်, တါမါသင်္ကန်းတါဂုထိုင်ပသိထိုင် ဒီးတါယူထိုင်တါမှတ်တါခွင့်အဂုခွင့်အပ်ယူ တါကစီပတ်ဖျါဝဲနုလီ.

သရုန် မုန်စံးဖိ ရုန်စုန်လါ အမု ခွင့် အပ်ယူနုနုခိန်ကျါစံးဝဲ, “ကီပယီပဒိန်အ တါဝဲအိန်ဝဲဒေဝ်လါလိာ်ဘာန်ဝဲဒေဝ် “တါမှတ်တါ ခွင့်လါစါ-ထိုင်ဝဲဒေဝ်ညုခါယု” နုလီ. လါတါ ကမါနုတါမှတ်တါခွင့်လါစါအါဂီပဒိန်တကြား မါတါမှတ်တါခွင့်လါလါဆီဆီဒီးပုဆူနုနုတဖန် ဆူအံတဖန်ဘာန်. ပဒိန်မုအံဒီးတါမှတ်တါခွင့် နီနီနုနုအဝဲသုန်ကြားမဲဝဲကီဒီးဘုန်တါပတိုင် တါခါလါကနုဘာန်တါမှတ်တါခွင့်လါစါအါ ဂီလါ. မုတမုဘာန်တါမှတ်တါခွင့်အံတယံဝဲ ဘာန်ဒီးတါအိန်သးကကထိုင်ကဒါကွေကခွါ အသးနုလီ.”

ခွင့်အပ်ယူတါထိုင်လိာ်ကတီတါ မုတ်တါခွင့်ဒီးပဒိန်အံတမါနုတါအါနီတမံ ဘာန်ဘာန်ဆုန်ခွင့်အပ်ယူတခိအိန်ဒီးတါရုန် တါကျါလါကတိုင်ပိုင်ဝဲသင်္ကန်းဝဲဒေဝ်ဒီးလါခါ သးထိဘိကမံတါလါဆူမဲညါတါကထိုင်လိာ် ကတီတါဒီးကီပယီပဒိန်အဂုနုလီ.

ခွင့်အပ်ယူဒီးကီပယီပဒိန်အတါ ထိုင်လိာ်အံမုတါထိုင်လိာ်လါလါခါသးဒီး ကီစာဖိုင်ပတီအိန်ထိုင်တဘျီဝဲခွင့်အပ်ယူယု ထိုင်ဝဲဒေဝ်ကီပယီပဒိန်အကီဝဲဒေဝ်တဖန် လါအယဲဆဲးကျိးထိုင်လိာ်ခွင့်အပ်ယူဖဲအပု ကွန်လါစဲပထုဘာန် ၂၂ သီအနုနုလီ. ဝဲ နုနုကီပယီပဒိန်တခိပုလါဝဲဒေဝ် သုးခိခိစိ အိန်လုန်လါအမုကညီကီဝဲကီတိုင်လါတါ ဘာန်တါဘာဒီးကီဆါဂုဝီတီခိရုန်ဝဲဒေဝ်နု လီ.